

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.

IČ: 68378068

Sídlo: Na Florenci 3/1420, Praha 1

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření za rok 2011

Dozorčí radou pracoviště projednána dne: 5. 6. 2012

Radou pracoviště schválena dne: 14. 6. 2012

V Praze dne 30. 5. 2011

I. Informace o složení orgánů veřejné výzkumné instituce a o jejich činnosti či o jejich změnách

a) Výchozí složení orgánů pracoviště:

Ředitel pracoviště:

Ing. Pavel Janáček, Ph.D., byl předsedou Akademie věd ČR, prof. Ing. Jiřím Drahošem, DrSc., dr. h. c., jmenován do funkce ředitele pracoviště s účinností od 1. července 2010 na pětileté funkční období, tj. do 30. června 2015.

Rada pracoviště:

předseda: prof. PhDr. Jiří Trávníček, M. A. (Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., dále jen ÚČL),

místopředseda: PhDr. Michal Příbáň, Ph.D. (ÚČL),

členové:

interní: PhDr. Daniela Hodrová, DrSc.,
Ing. Pavel Janáček, Ph.D.,
doc. PhDr. Pavel Janoušek, CSc.,
PhDr. Karel Piorecký, Ph.D.

externí: Mgr. Miroslav Balašík, Ph.D. (Nakladatelství Host),
prof. PhDr. Petr Kořátko, CSc. (Filosofický ústav AV ČR, v. v. i.),
prof. PhDr. Dalibor Tureček, CSc. (Filozofická fakulta Jihočeské univerzity).

Dozorčí rada:

jmenována dne 1. 5. 2007 ve složení:

předseda: PhDr. Petr Nejedlý (Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.),

místopředseda: PhDr. Petr Šámal, Ph.D. (Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.),

členové:

prof. PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc. (Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i.),
JUDr. Anna Kokošková (Advokátní kancelář),
Jiří Padevět (Středisko společných činností AV ČR, v. v. i. – Divize Nakladatelství Academia).

b) Změny ve složení orgánů:

V průběhu roku 2011 nedošlo ke změnám ve složení orgánů pracoviště.

c) Informace o činnosti orgánů:

Ředitel:

- 1) Připravil a spolu s ostatními členy vedení prezentoval podklady o organizačním a hospodářském zajištění ÚČL a o jeho vědecké činnosti pro komisi expertů společnosti Technopolis, připravující audit systému vědy a výzkumu v ČR (14. 1. 2011).
- 2) Zajišťoval účast ÚČL v závěrečné etapě hodnocení ústavů a útvarů AV ČR:
  - a. vypracoval podklady pro prezenční část hodnocení a řídil představení pracoviště za r. 2005–2009 při návštěvě hodnotící komise a zahraničních expertů v ÚČL (24. 1. 2011);

- b. připravil námitky ÚČL proti předběžným výsledkům hodnocení a v rámci tzv. negociačního řízení je 16. 6. 2011 projednal s komisí Akademické rady AV ČR;
  - c. na základě definitivních výsledků hodnocení pracovišť vypracoval pro Akademickou radu AV ČR koncepci výzkumných priorit ÚČL – plán stěžejních vědeckých tematik ústavu a výstupů na příštích 2–5 let;
  - d. po projednání s Radou pracoviště provedl změny v nejhůře hodnoceném útvaru bibliografickém a edičním: oddělením knihovny jako samostatného infrastrukturního oddělení a personálními změnami ve Středisku literárněvědných informací i v Oddělení textologickém a edičním byl zmenšen rozsah útvaru a podpořena výzkumná složka jeho činnosti.
- 3) Na základě rozhodnutí Rady pracoviště založil v únoru 2011 nové Oddělení pro výzkum starší literatury.
  - 4) Vydal čtyři příkazy ředitele:
    - a. 1/2011 o projektové organizaci činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích (upřesňuje projektový systém organizace práce, zavedený v souladu se střednědobou koncepcí z roku 2008);
    - b. 2/2011 o nakládání s výsledky činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích – předpis nahradil Příkaz ředitele o výkladu autorského zákona;
    - c. 3/2011 o atestačním řízení, v jehož důsledku provedla Atestační komise ÚČL v říjnu 2011
      - i. individuální atestace pracovníků před koncem pracovního poměru na dobu neurčitou,
      - ii. mimořádné individuální atestace z důvodu žádostí o přesun do vyššího kvalifikačního stupně;
    - d. 4/2011 o inventarizaci majetku.
  - 5) Provedl personální opatření v rámci příprav rozpočtu ÚČL na rok 2012 s očekávaným dalším poklesem institucionální dotace na výzkumnou činnost.
  - 6) Dne 11. 11. 2011 vyhlásil volby nových členů do Rady pracoviště na místa těch členů, jimž funkční období skončilo 8. ledna 2012. Volby proběhly na počátku roku 2012.

Rada pracoviště:

- **Leden:**
  - 1) Schválila výsledek hospodaření ÚČL v roce 2010 a návrh rozpočtu ÚČL na rok 2011.
  - 2) Schválila návrh na změnu Organizačního řádu ÚČL.
  - 3) Souhlasila se žádostí dr. R. Ibrahima o sdílení dat a spolupráci Českého národního korpusu (ČNK) s Českou elektronickou knihovnou (ČEK) s podmínkou, že data nebude ČNK poskytovat dalším osobám. Spolupráce bude zakotvena v dodatku k současně smlouvě.
  - 4) Podpořila návrh dopisu pro vedení univerzity v Glasgow, v němž se Rada vyslovila pro zachování tamní Školy moderních jazyků a kultur, ohrožené redukcí.
- **Únor :**
  - 5) Schválila pořadí 12 žadatelů o bohemistické stipendium na r. 2011.
  - 6) Akceptovala návrhy 2 nových ústavních úkolů.
- **Duben:**
  - 7) Per rollam schválila projekt dr. A. Kratochvila a doporučila jeho přihlášku do programu J. E. Purkyně Fellowship.
  - 8) Per rollam po úpravách schválila námitky proti předběžným výsledkům hodnocení výzkumné činnosti pracoviště za období 2005–2009.

9) Vyslovila souhlas s účastí ÚČL v soutěži GA ČR o projekty center excellence: celkem 3 projekty, v 1 ÚČL jako uchazeč (Centrum pro studium čtenářství), ve 2 jako spoluuchazeč (Reprezentace Židů a židovství v české literatuře a v kultuře od 18. století do současnosti; Fenomény populární kultury a modely jejich reprezentací v ideologizovaných diskurzech české, resp. středoevropské kultury 20. století).

- **Červen:**

10) Schválila záměr dvou grantových přihlášek do grantové soutěže NAKI vypsané Ministerstvem kultury ČR: 1. Bibliografie české literární vědy 1945–1960; 2. Encyklopedie české kultury.

11) Schválila Výroční zprávu o činnosti a hospodaření ÚČL za rok 2010.

- **Září:**

12) Po tajném hlasování doporučila Rada řediteli jmenovat za odstoupivšího prof. Petra Čorneje členem Atestační komise prof. Dalibora Turečka.

13) Schválila postup pro atestování členů Atestační komise (v případě potřeby provést atestaci per rollam).

- **Říjen:**

14) Provedla per rollam na návrh ředitele atestaci členů Atestační komise.

- **Prosinec:**

15) Změnou Organizačního řádu ÚČL vyčlenila knihovnu jako samostatné infrastrukturní oddělení a schválila program výzkumné činnosti na období 2012–2017.

16) Schválila dopis rakouské vládě zasazující se za zachování Rakouské akademie věd.

Dozorčí rada:

1) Schválila zprávu o činnosti DR za rok 2010.

2) Projednala návrh rozpočtu na rok 2011 a kladně ohodnotila, že byl z hlediska celku i z hlediska jednotlivých položek sestaven s ohledem na možné úspory, nikoli jako mechanická projekce částek z předchozího roku.

3) Projednala s připomínkami návrh Výroční zprávy o činnosti a hospodaření ÚČL za rok 2010 (včetně roční ekonomické zprávy a zprávy auditora o ověření roční účetní uzávěrky) a vyjádřila s návrhem souhlas; vedení pracoviště k připomínkám při závěrečné textaci výroční zprávy přihlédlo.

4) Zhodnotila manažerské schopnosti dosavadního ředitele ÚČL P. Janouška (ve funkci do 30. června 2010) i jeho nástupce P. Janáčka (ve funkci od 1. července 2010).

5) Vzala se souhlasem na vědomí informace jak o změnách personální struktury pracoviště, tak posléze o provedených atestacích výzkumných pracovníků.

6) Průběžně sledovala čerpání rozpočtu pracoviště a vyjádřila přesvědčení, že pracoviště navzdory svým aktivním a koncepčním opatřením (vnitřní úsporná opatření, grantová aktivita atd.) se neustále potýká s podfinancovaností, jež je důsledkem prováděné vědní politiky státu.

7) Vzala s uspokojením na vědomí informaci o výsledcích hodnocení výzkumné činnosti pracoviště a o jednáních vedoucích pracovníků ústavu podniknutých v souvislosti s těmito závěry.

8) Vzala s uspokojením na vědomí kladné výsledky auditu společnosti Technopolis, která ÚČL zvolila jako jedno z 15 nadprůměrných vědeckých pracovišť pro hloubkovou studii fungování české vědy při auditu zadaném MŠMT ČR.

9) Určila auditora k ověření účetní uzávěrky ÚČL za rok 2011.

II. Informace o změnách zřizovací listiny:

V průběhu roku 2011 nedošlo ke změnám zřizovací listiny.

III. Hodnocení hlavní činnosti:

Obsah:

Rámce činnosti ÚČL v roce 2011	6
Z nových velkých projektů:	
Interpretace současné literatury a počítačová versologie	7
Činnost výzkumných útvarů ÚČL v roce 2011	8
Vyvolávání Daniely Hodrové: třetí státní cena pro ÚČL	11
Knihy pracovníků ÚČL v roce 2011	12
Publikace vydané v ÚČL	15
Souhrnné údaje o publikační činnosti pracovníků ÚČL	16
ÚČL v mezinárodní komunikaci	16
Pedagogická spolupráce ÚČL s vysokými školami	18
Služby ÚČL pro veřejnost	20
ÚČL mezi vědou a popularizací:	
Výročí Jana Mukařovského a nová edice Literatura ke stažení	21
Popularizační činnost ÚČL	22
Účast pracovníků ÚČL na literárním životě	24
Hospodaření ÚČL v roce 2011	25

ÚČL je jediným neuniverzitním pracovištěm v České republice, které se věnuje základnímu výzkumu v oblasti literární vědy. Je garantem výzkumu národní identity v oblasti literatury a nejsilnější institucí svého vědního oboru – literárněvědné bohemistiky – ve světovém měřítku. Předmětem jeho výzkumů jsou historie i současnost české literatury v jejím jazykovém i teritoriálním vymezení, její vztahy s literaturami jiných jazyků či regionů a rovněž literární život v českých zemích od jeho počátků až po dnešek. Zabývá se přitom jak literaturou uměleckou, tak i populární či triviální. Kulturní dědictví země, specifická situace české literatury a literární vědy jsou reflektovány rovněž v bádání, překladatelské a editorské činnosti členů ústavu na poli teorie. Zde ústav nejčastěji překračuje hranice národní filologie směrem k obecným otázkám literatury a k problematice literatury srovnávací. Výzkum zasahuje i do oblasti teorie výtvarného umění, filozofie a kulturní antropologie. Pro literárněvědnou bohemistiku v národním i mezinárodním kontextu vytváří ústav organizační centrum a informační zázemí. Poskytuje studijní pobyty kolegům ze zahraničí, vydává ústřední oborové periodikum, provozuje veřejně přístupnou knihovnu. Zaměřuje se rovněž na informační služby pro odbornou, studentskou a občanskou veřejnost, poskytované prostřednictvím digitálních knihoven, bibliografických a slovníkových databází. Někteří pracovníci ústavu se účastní literárního života, nejčastěji jako kritici či recenzenti, nezdědka ale i vlastní uměleckou činností. Ústav má dvě pracoviště, pražské a brněnské, jejich badatelský program je společný a oddělení procházejí napříč těmito pracovišti. Členové obou pracovišť se zapojují do vysokoškolské výuky, přičemž ústav sám je školicím pracovištěm postgraduálního studia.

Rámce činnosti ÚČL v roce 2011

Ekonomické podmínky pro činnost ÚČL se v roce 2011 vyznačovaly dalším poklesem institucionální dotace o 414 tis. Kč, což představovalo snížení o 1,25 % oproti předchozímu roku. Pokles institucionální dotace byl vyvážen meziročním nárůstem grantové části rozpočtu o 3216 tis. Kč. Podíl účelového financování tak v rozpočtu ÚČL meziročně výrazně vzrostl, a to o 6 %, ze 17 na 23 %. Oproti 12 výzkumným projektům hrazeným z grantů v roce 2010 bylo v roce 2011 řešeno v ÚČL 14 projektů: šlo o 2 granty GA AV, 10 grantů GA ČR, 2 granty MŠMT. Díky vyššímu počtu grantů mohl také vzrůst počet přepočtených úvazků o přibližně 2,5 úvazku na 73,75 úvazků.

ÚČL procházel v průběhu roku 2011 dvojnásobným hodnocením.

Podle výsledků kvantitativního hodnocení zavedeného Radou vlády pro výzkum, vývoj a inovace (RVVI) patřil ústav i v roce 2011 k nejméně produktivním pracovištím v III. oblasti věd AV ČR, zahrnující ústavy realizující humanitní a společenskovědní výzkum. V tomto srovnání patřil ÚČL mezi trojici pracovišť dosahujících nevyššího počtu realizovaných výsledků i přidělených bodů. Většího počtu výsledků

Název	Ohodnocené výsledky celkem	
	Počet	Body po korekci
Filosofický ústav AV ČR	629,857	14 330,598
Historický ústav AV ČR	351,232	9 112,688
Ústav pro českou literaturu AV ČR	355,195	8 917,210
Sociologický ústav AV ČR	349,146	7 133,428
Archeologický ústav AV ČR, Praha	248,309	6 122,630
Ústav pro soudobé dějiny AV ČR	172,674	5 588,638
Ústav dějin umění AV ČR	209,470	5 502,288
Ústav pro jazyk český AV ČR	246,300	4 782,961
Etnologický ústav AV ČR	168,433	4 042,834
Národohospodářský ústav AV ČR	165,421	3 959,420
Ústav státu a práva AV ČR	157,221	3 227,543
Masarykův ústav a Archiv AV ČR	117,390	2 781,131
Orientální ústav AV ČR	103,222	2 682,475
Psychologický ústav AV ČR	112,581	2 466,418
Archeologický ústav AV ČR, Brno	106,077	2 414,836
Slovanský ústav AV ČR	98,859	2 130,206

Obr. 1 Ústavy III. VO AV ČR podle počtu korigovaných bodů za výsledky z roku 2011, pramen: RVVI

dosáhla pouze pracoviště buď co do počtu pracovníků podstatně větší, nebo využívající možnost publikovat v impaktovaných časopisech (FLÚ, HIÚ). Mezi pracovišti srovnatelné velikosti a zaměření (jako např. ÚJČ, ÚDU, ÚSD) se ÚČL mohl vykázat největším počtem publikací i bodů.

Pro další rozvoj pracoviště je důležitější závěrečná etapa vnitroakademického hodnocení ústavů a útvarů AV ČR, provedeného v období 2010–2011 Akademickou radou AV ČR na základě interní metodiky kombinující kvalifikované posouzení scientometrických údajů a peer-review hodnocení. Podle definitivních výsledků tohoto hodnocení, zveřejněných v průběhu léta 2011, byl ÚČL zařazen do kategorie IIa, prostřední na pětistupňové škále Ia – Ib – IIa – IIb – III, která byla při hodnocení pracovišť AV ČR využita. Pro účely hodnocení byl ústav rozdělen do čtyř útvarů: první shrnoval aktivity pracoviště v oblasti literární historie, druhý v oblasti teorie, třetí v oblasti sociologie literatury a výzkumu populární literatury, čtvrtý v oblasti vydávání literárních památek, bibliografie a vědeckých informací. První tři zmíněné útvary se zařadily na 106.–267. místo, útvar hodnocený známkou 2,5 na 268.–307. místo mezi všemi 395 hodnocenými útvary AV ČR. Ve srovnání s výsledky předchozího vnitroakademického hodnocení se postavení ÚČL zlepšilo; Rada ÚČL nicméně na základě reflexe výsledků hodnocení přijala soubor organizačních a personálních opatření s cílem podpořit výzkumné aktivity ve svém bibliografickém a edičním útvaru.

Působení ÚČL v oblasti bibliografie získalo zároveň na sklonku roku mimořádnou externí podporu v podobě grantu ze systému podpory aplikovaného výzkumu MK ČR „NAKI“ na období 2012–2015. Grant umožní excerpci původních tiskových pramenů zaplnit mezeru let 1945–1960, která dosud existuje mezi oběma základními soubory oborové bibliografie české literární vědy: *Retrospektivní bibliografii české literatury 1770–1945* a bibliografií *Česká literární věda od roku 1960 do současnosti*. Oborová literárněvědná bibliografie, která takto vznikne, bude nejpřístupnější a nejobsáhlejší ve střední Evropě.

Významný krok k tomuto cíli představovalo také úspěšné dokončení grantového projektu na digitalizaci *Retrospektivní bibliografie české literatury 1770–1945* (výsledky tohoto grantového projektu MŠMT ČR, ukončeného k 31. 12. 2011, byly obhájeny jako vynikající s mezinárodním přesahem). V rámci projektu byl vyvinut specializovaný webový prezentační systém využívající možnosti fulltextového vyhledávání v OCR prepisech původních kartotéčních lístků a obsahující sadu nástrojů pro jejich další editaci, předběžně představený mj. v přednáškovém cyklu Fakulty informatiky Masarykovy univerzity v Brně v září 2011. Ke konci roku 2011 bylo takto zdigitalizováno 1,35 mil. kartotéčních lístků, plnohodnotné zpřístupnění celé kartotéky se předpokládá v polovině roku 2012.

Z nových velkých projektů:

interpretace současné literatury a počítačová versologie

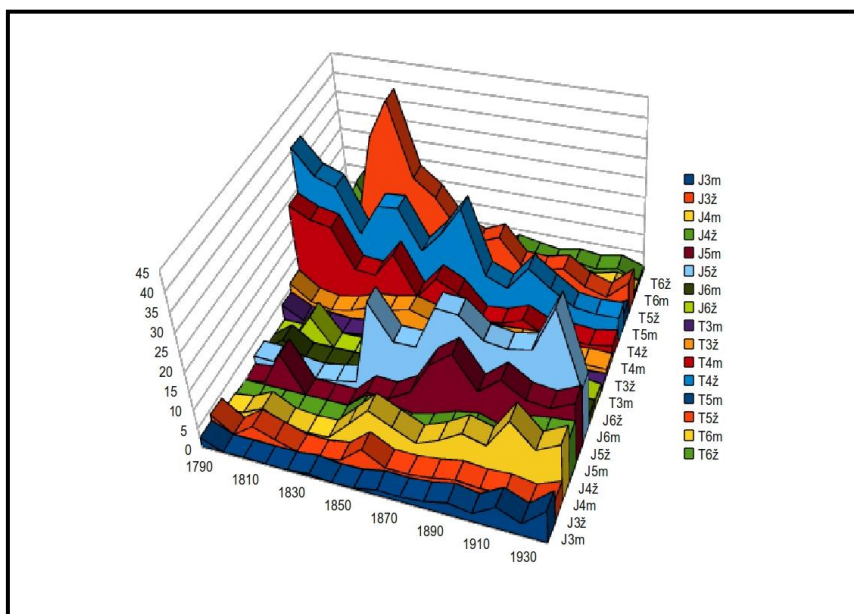
Projekt *Česká literatura první dekády 21. století v souvislostech a interpretacích* (podpořený GA ČR) si klade za cíl představit nejvýznamnější literární díla i specifika literárního života v právě uplynulém desetiletí. Redakční i autorské zázemí má především v Oddělení 20. století a současné literatury ÚČL, autorsky se na něm podílejí i další kolegové z univerzitních pracovišť nebo literární kritici.

Projekt těsně navazuje na publikaci *V souřadnicích volnosti. Česká literatura devadesátých let dvacátého století v interpretacích* (Praha, Academia 2008). Pracovní tým aplikuje úspěšnou a ověřenou koncepci, založenou na kombinaci literárněhistorického přístupu a interpretace konkrétních textů, na období 2000–2010. I v nově vznikající navazující příručce bude zachováno již osvědčené členění: celek bude otevírat studie zabývající se obecnými konturami současného literárního života, poté budou následovat interpretace jednotlivých děl utříděných podle literárních druhů. Každý oddíl pak bude uveden ještě samostatnou studií o proměnách poezie, prózy a dramatu ve sledovaném období.

Samotné interpretace nemají ambice stát se kanonickým výkladem, nýbrž individuálním pohledem každého interpreta na konkrétní literární dílo. Při zachování rámcové formální struktury je v každé interpretační stati příslušné dílo charakterizováno jako celek, jsou vyzdvíženy jeho specifické rysy, případné interdisciplinární přesahy a souvislosti. Interpretace nabízí také nové možnosti čtení díla.

Cílová skupina čtenářů je poměrně široká, především se počítá se středoškolskými a vysokoškolskými studenty a jejich pedagogy. Způsob zpracování, zvolená terminologie i snaha o přehlednost a srozumitelnost podání však dovolují, aby se – minimálně interpretační část hesla – začlenila mezi zdroje, z nichž získá informace i laický zájemce o současnou literaturu. Projekt bude odevzdán do nakladatelství Academia na konci roku 2013, v roce 2011 vznikala interpretační hesla, probíhala jejich redakce a příprava úvodních studií.

V roce 2011 byl rovněž s podporou GA ČR zahájen projekt *Dějiny a teorie českého verše 19. století*. V první fázi se řešitelé Robert Ibrahim a Petr Plecháč zaměřili na vývoj počítačového programu pro automatickou anotaci metra, rytmu, strofiky, rýmu aj. V dalších krocích bude tento software využit k versologické analýze textů obsažených v *České elektronické knihovně* – plnotextové databázi obsahující 1700 básnických sbírek z 19. a počátku 20. století, tj. cca. 2,5 milionu veršových jednotek. Projekt tak navazuje na dlouholetou výzkumnou činnost bývalých pracovníků ÚČL (Miroslav Červenka, Květa Sgallová) a analýzou materiálu, který svým objemem představuje zdaleka nejrozsáhlejší výzkumný soubor v dějinách české versologie, hledá nové cesty k poznání principů výstavby českého verše.

Obř. 2 Četnost užití veršových rozměrů v jednotlivých dekadách (v procentech; první aproximace), pramen: ÚČL

První výsledky projektu představili řešitelé jednak ve studii *Toward Automatic Analysis of Czech Verse* publikované ve sborníku *Formal Methods in Poetics* (Lüdenscheid, 2011), jednak v přednášce pro veřejnost (v rámci *Týdne vědy a techniky* pořádaného AV ČR) či na mezinárodní konferenci *Jan Mukařovský dnes. Tradice a perspektiva českého strukturalismu*, konané v ÚČL. Výsledky analýz by měly být roku 2012 zpřístupněny veřejnosti prostřednictvím internetové databáze, rozšiřující záběr i možnosti stávajícího *Thesauru českých meter 1795–1825* (dostupného na internetových stránkách ÚČL). Tato databáze by nadále měla sloužit zájemcům o český verš z řad odborníků, studentů i široké veřejnosti v podobě, která původní verzi doplní o materiál z pozdějších časových období, ale i o mnohé další sledované parametry. Zde obsažené výstupy budou pak řešiteli projektu interpretovány v souhrnné monografii.

Činnost výzkumných útvarů ÚČL v roce 2011

V *Oddělení 20. století a literatury současné* (vedoucí doc. PhDr. Pavel Janoušek, CSc.) byl dokončen projekt *Přehledné dějiny české literatury 1945–1989*, který koncepčně navázal na již vydanou čtyřdílnou publikaci *Dějiny české literatury 1945–1989* (Academia, 2007–

2008). Cílem projektu bylo na základě dříve provedeného kolektivního průzkumu problematiky vytvořit přiměřeně rozsáhlou jednosvazkovou příručku, jež by mohla studentům vysokých škol a širší veřejnosti sloužit jako vstupní brána do dané historické problematiky. Rukopis publikace byl v závěru roku 2011 odevzdán k tisku do nakladatelství Academia. Vedoucím redaktorem díla je opět Pavel Janoušek. Oddělení dále kolektivně pracovalo na projektu *Česká literatura první dekády 21. století v souvislostech a interpretacích*. Pokračoval také projekt monografií, v jehož rámci pracoval Jiří Zizler na monografii o Zdeňku Rotreklovi a Petr Hruška na knize o Ivanu Wernischovi. Pavel Janoušek zahájil práci na monografii o beletristickém i vědeckém díle Vladimíra Macury a zároveň dokončil individuální úkol *Subjekt znalce v myšlení o literatuře a jeho komunikační strategie*, který vyústil v rukopis, který vyjde v nakladatelství Academia. K tisku byla připravena a vydána monografie Karla Pioreckého *Česká poezie v postmoderní situaci*.

Oddělení literatury 19. století přichystalo v roce 2011 řadu publikačních, akademických i popularizačních výstupů k 200. výročí narození K. J. Erbena (mj. spoluorganizace mezinárodní konference s konferenčním sborníkem), spoluorganizovalo mezinárodní konferenci *Jung Prag und die Frühlingsgeneration*. Objevily se první publikace oddělení jako výstupy kolektivního ústavního úkolu k studiu recepce Rukopisů královédvorského a zelenohorského v 19. století. Členové oddělení vydali individuální monografie a studie; připravili do tisku komentované edice k literatuře 19. století (*O českou literaturu naukovou*; M. Otruba: *Hledání národní literatury*). Z členů oddělení připravil Václav Petrbok k vydání monografii *Stýkání, nebo potýkání? Z dějin česko-německo-rakouských literárních vztahů od Bílé hory do napoleonských válek*. Monografie se po úvodní přehledové komparaci pokouší demonstrovat na čtyřech sondách některé kontakty a souvislosti mezi českou, německou a německorakouskou slovesností v období zhruba mezi bitvou na Bílé hoře a napoleonskými válkami. Sondy představují několik různých literárních typů a také jiný, primárně neslovesný projev duchovní kultury, kterým je institucionalizovaná univerzitní výuka češtiny. Obecnějšími i konkrétními komparacemi v nadnárodním kontextu s důrazem na individuální osobnosti monografie autor usiluje o nový pohled na jedno z nejrozporuplnějších období české historie a jeho vztah k následnému formování novodobého českého národa v 19. století.

Oddělení pro výzkum starší literatury bylo založeno na počátku roku 2011 a zahrnuje pět mladých a perspektivních odborníků v dané oblasti. Předností oddělení je rozmanitost a mezioborovost zaměření jednotlivých členů – vedle bohemistiky je v oddělení zastoupena také odborná orientace na klasickou filologii, germanistiku a judaistiku. V kalendářním roce 2011 se členové oddělení koncentrovali (vedle individuálních badatelských záměrů, představených kupříkladu monografiemi Venduly Zajíčkové a Magdaleny Jackové) zejména na hledání vzájemných badatelských průsečíků, což by se mělo odrazit v některém společném projektu v budoucích letech. Zároveň vytvořili v podobě pravidelných seminářů, tzv. *Staročeských dýchánek*, pořádaných v rámci *Literárněvědného fóra ÚČL*, platformu pro zájemce o studium starší literatury, literární a knižní kultury.

Vědecká činnost **Oddělení teorie** se v roce 2011 uskutečňovala ve čtyřech vzájemně se doplňujících oblastech. První oblastí byla práce na individuálních grantových projektech: *Podoby nové české divadelní hry po roce 1989* (Lenka Jungmannová), *Kritické koncepty současné literární teorie* (Jan Matonoha), *Obraz, gesto, paměť: „formule patosu“ v českém výtvarném umění, literatuře a umělecko-estetickém myšlení 20. století* (Marie Langerová, Josef Vojvodík) a *Jan Mukařovský: život, dílo, ohlas* (Ondřej Sládek). Druhou oblastí bylo plnění kolektivních úkolů: a to jednak starších úkolů (*Úvod do teorie vyprávění, Průvodce po světové literární teorii. Adaptace a aktualizace*), jednak novějších – zvláště v rámci nově připravovaného projektu *Slovník literárněvědného strukturalismu* (v souvislosti se zahájením práce na tomto projektu byl ukončen kolektivní projekt *Kompendium termínů literární teorie a kultury*, z něž budou publikovány individuální výstupy). Třetí oblastí práce Oddělení teorie

byla participace některých jeho členů na celoustavních kolektivních úkolech (např. *Slovník české literatury od roku 1945 on-line* aj.). Poslední, čtvrtou oblastí pak byla spolupráce se zahraničními partnery a institucemi: Le Centre de recherches sur les arts et le langage, CRAL-EHESS-CNRS, Paříž; The Interdisciplinary Center for Narratology, Hamburk; Institutionen för litteraturvetenskap och idéhistoria, Stockholms universitet, Švédsko; Institut slavjanovedenija, Ruská akademie věd, Moskva; Ústav ruského jazyka V. V. Vinogradova, Ruská akademie věd, Moskva; Ústav slavistiky, University of Pennsylvania, Filadelfie aj.

Hlavní vědecká činnost **Oddělení lexikografického** byla i v roce 2011 spojena s trvale se rozvíjejícím *Slovníkem české literatury po roce 1945 on-line*, v současné době zejména s projektem *Instituce českého literárního života po roce 1945*, podpořeným GA ČR, jehož řešení bude ukončeno v roce 2013. Jeho předmětem jsou rozsáhlá a na základě pramenného studia zpracovaná hesla českých literárních nakladatelství a samizdatových i exilových edic. Souběžně s tímto projektem probíhá kontinuální práce na revizích a aktualizacích již cca 1 200 hesel spisovatelů a literárních periodik. Vedle toho se pracovníci oddělení individuálně věnují ediční činnosti, publikují odborné studie a soustředí se na dokončení doktorského studia (týká se čtyř ze sedmi členů oddělení). Z edičních výstupů členů oddělení zaujal soubor korespondence *Na shledanou v lepších časech*, vydaný jako 32. titul edice *Spisů Josefa Škvoreckého* péčí Aleny a Michala Přibáňových. Obsahuje 146 dopisů, které si Škvorecký v letech 1968–1989 vyměnil se svým přítelem, hudebním publicistou Lubomírem Dorůžkou. Ediční příprava se vedle běžných postupů soustředila zejména na objasnění osobních i společenských souvislostí hlavních i dílčích témat publikované korespondence, na vysvětlení náznaků a jinotajů v těch dopisech, které psal Škvorecký pod různými krycími identitami přímo na Dorůžkovu pražskou adresu. Více než 700 vysvětlujících a odkazových poznámek pod čarou doplnil rozsáhlý ediční komentář a doslov. Formou komentované edice jedné z kapitol publikoval v časopise *Česká literatura* (4/2011) svůj významný pramenný objev jiný z členů oddělení, Michal Jareš. Rukopis románu Milady Součkové *Neznámý člověk* objevil v Archívu slovenskej literatúry v Martině.

Oddělení ediční a textologické pokračovalo v týmovém úkolu *Kritická hybridní edice* (KHE) – souborné vydání díla Františka Gellnera a Karla Hlaváčka. První rok byl čerpán tříletý publikační grant Ministerstva kultury ČR na 3. svazek KHE – *Petr Bezruč: Slezské písně*. K vydání byla připravena kniha Alexandra Sticha *Sabina – Němcová – Havlíček a jiné textologické studie* (edice *Varianty*, sv. 3), do nakladatelství Academia byl odevzdán rukopis edice *Teréza Nováková ve světle rodinné korespondence*, již připravila Blanka Svadbová (ve spolupráci s firmou InSophy byla dokončena elektronická aplikace kompletní rodinné korespondence T. Novákové, která bude na přiloženém CD-ROM přílohou knižní edice). Rok 2011 byl 2. rokem trvání grantového úkolu *Komiks: dějiny – teorie*, který je pod vedením Pavla Kořínka realizován ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci. Pracovníci oddělení ve spolupráci s Památkovým úřadem národního písemnictví v Praze uspořádali dne 1. 12. 2011 na půdě ústavu III. textologické kolokvium – *Texty a varianty*.

V rámci **Oddělení pro výzkum literární kultury** Jiří Trávníček dokončil a vydal knižní interpretaci výsledků 2. reprezentativního výzkumu současného čtenářství, publikaci *Čtenáři a internauti. Obyvatelé České republiky a jejich vztah ke knize (2010)*. Lenka Kusáková dokončila přípravy na vydání monografie s pracovním názvem *Literární kultura národního obrození z perspektivy českého periodického tisku z let 1830–1848*. Monografie zkoumá obrozenský periodický tisk jako ústřední komunikační „sít“, propojující účastníky literárního života a otvírající prostor k publikování i recepci česky psané poezie, prózy a myšlení o literatuře. V oddělení pokračovalo řešení týmového projektu *Literární cenzura v obrysech. Administrativní kontrola a regulace literární komunikace v české kultuře 19. a 20. století*. V jeho rámci byl dokončen výběr studií do překladové antologie o metodologických a teoretických modelech studia cenzury a byly jednotlivě otištěny pracovní studie vzniklé

v rámci projektu – například Michael Wögerbauer, Claire Mádlová: „Censorship and Book Supply in the Bohemian lands 1790–1800“, in: Ivo Cerman, Rita Krueger, Susan Reynolds (eds.), *The Enlightenment in Bohemia: religion, morality and multiculturalism. Studies on Voltaire and the Eighteenth Century*. Oxford 2011, 69–87. Širší odborné veřejnosti byl projekt představen speciálním tematickým číslem časopisu *Dějiny a současnost* (2011/9).

Sřediško literárněvědných informací pokračovalo i v roce 2011 v plnění základních průběžných činností, tj. ve zpracování, evidenci a prezentaci vědeckých informací z oboru literárněvědné bohemistiky. Ke konci roku byly uzavřeny dva grantové projekty podpořené MŠMT v programu INFOZ (*Digitalizace lístkového katalogu Retrospektivní bibliografie a Další rozvoj databáze CLO*), v obou byly překročeny původně plánované cíle a oba byly úspěšně obhájeny. Knihovna nabízela zájemcům velmi komfortní badatelské zázemí (otevřeno 40 hodin týdně), a to i při značném nárůstu objemu běžného ročního přírůstku (nad 2000 knih/ročně). Práce na úseku retrospektivní bibliografie probíhaly v návaznosti na běžící grantový projekt: v průběhu roku byla kompletně rozřazena, zredigována a zakonzervována lístková kartotéka, která byla ke konci roku 2011 zhruba ze 75 % naskenována a prezentována ve speciální webové aplikaci (s perspektivou dokončení digitalizace v létě 2012). Tým současné bibliografie přidal do databáze 10 393 nových záznamů. Pracovníci biografického archivu se plně koncentrovali na stávající grantový úkol: aktuálně je v bázi 37 876 osobnostních hesel, z toho 25 991 prošlo redakcí. V *Digitálním archivu časopisů* byla v průběhu roku 2011 zpracována opravná data a z důvodu nedostatku finančních prostředků byl archiv dočasně zakonzervován.

Vyvolávání Daniely Hodrové: třetí státní cena pro ÚČL

Vědecké pracovníci ÚČL, dlouholeté vedoucí a současné člence Oddělení teorie Daniele Hodrové byla udělena Státní cena za literaturu, a to za román *Vyvolávání*. Cenu spisovatelka převzala na slavnostním večeru dne 28. 10. 2011 v Národním divadle v Praze.

Hodrová se stala již třetím členem ÚČL, který v aktuální historii státní cenu za literaturu získal. Prvním byl Milan Jankovič, který v roce 1997 získal cenu za svou vědeckou knihu *Kapitoly z poetiky Bohumila Hrabala*. Druhým oceněným byl Vladimír Macura, který v roce 1998 obdržel Státní cenu za román *Guvernantka* a současně za vědeckou knihu nazvanou *Český sen*.

Vzájemnou blízkost románu *Vyvolávání* a autorčiny odborné knihy *Chvála schoulení*, publikované v roce 2011 nakladatelství Malvern, osvětluje komparatistka Blanka Činátlová v interpretační stati publikované v časopisu A2 č. 3/2012: *Daniela Hodrová své zatím poslední texty nechává prostoupit pomíjením, nicotou a smrtí. To platí pro eseje Chvály schoulení stejně jako pro román Vyvolávání (nutno však říct, že oba kódy výpovědi, esejistický a románový, v obou knihách téměř splývají). (...) Prostřednictvím Vyvolávání vrací Daniela Hodrová do literatury téměř zapomenutý žánr consolatia, tzv. útěšných spisů, oblíbených především v antické a*

SLOVNÍK české literatury PO ROCE 1945

Daniela HODROVÁ
* 5. 7. 1946, Praha

Literární teoretička a prozaička

Manželka spisovatele Karla Míloty (1937–2002). Její otec, herec Zdeněk Hadr (1908–1984), byl dlouholetým členem Divadla na Vinohradech. – Daniela Hodrová po maturitě na SVVŠ v Praze (1963) rok pracovala jako asistentka režie a dramaturgie v Divadle Jiřího Wolkeho. Od roku 1964 studovala na FF UK nejprve ruštinu a češtinu (diplomovou práci 1969 *Jezdec a dáma. Věkory stylu Andreje Bédého* obhájlila v roce 1969), poté francouzštinu (do roku 1972) a – než byl obor zrušen – také srovnávací literaturu. V roce 1973 byla odmítnuta její doktorská disertace *Román zasvěcení*, titul PhD. získala proto až roku 1977 za práci *Předpoklady vzniku románu ve staroruské literatuře*. V letech 1972–1975 pracovala jako redaktorka v nakladatelství Odeon. Od roku 1975 byla aspirantkou a od roku 1980 je vědeckou pracovnící oddělení teorie literatury Ústavu pro českou literaturu ČSAV, nyní AV ČR (CSc. 1980 práci *Pohyb románů*; DrSc. 1992 práci *Román zasvěcení*), které řadu let vedla.

Studie věnované zejména teorii románu a recenze publikuje v *České literatuře* (kde působí i jako členka redakční rady). Dále publikovala a publikuje v *Dvokém víně* (1964 zde básně, z nichž některé motivy přešly do trilogie *Trýznivé město* a také do nepublikované prózy *Pravonin* – úryvek z této novely s názvem *Konec mého psa* publikován rovněž v *Dvokém víně* 1971), v *Orientaci, Slavii, Českém jazyce a literatuře; Estetice, Kritickém sborníku, Tvaru, Světě literatury, Souvislostech, Uni, A2, Taneční zóně*, ale také v zahraničních literárněvědných časopisech, např. *Slovenská literatúra, Slovenské pohľady* (Bratislava, 1992 zde český próza *Město vidím...*), *Zagadnena rozdzajov literackich, Typiel Kultury, Literaturen vestnik, Revue de Littérature Comparée* (s níž trvale spolupracuje jako recenzentka), *Lettre Internationales, Les Nouveaux Cahiers de l'Est* (1992 zde studie *Le roman autoréférentiel*), *Transcultures*. Podílí se na řadě odborných sborníků a kolektivních projektů. Její beletristická díla i literárněvědné práce byly přeloženy do více než deseti jazyků. – V roce 2011 byla Daniela Hodrová udělena Státní cenou za literaturu. – V krátkých časopiseckých příspěvcích užívá šifry dh; v *Kritickém sborníku* (1991/92) společně s Karlem Mílotou pseudonym Kamil Hodan.

Pro Hodrovou je charakteristické postupování literárněvědné činnosti s tvorbou beletristickou. Mnohá témata a postupy, jimiž se zabývá jako teoretička, se objevují rovněž v jejích prózách: ať již jde o pojetí města jako subjektu či diváka, o typy „loutkovitých“ postav, nebo o téma proměny a zasvěcení aj. Ve studiích, doslovcích, příspěvcích do interpretačních sborníků a pracích slovníkových se Hodrová zpravidla obracela nejen k tématům, dílům a autoritám (Michail Michajlovič Bachtin, Jeleazar Moisejevič Meletinskij) blízkým jejímu beletristickému nareture, nýbrž uplatnila své specifické vnímání světa i v případě volby témat zcela protichůdných (budovatelský román). Její prózy a teoretické náhledy vzájemně korespondují především v chápání románu jako věcné oscilace mezi realitou a fikcí a v důrazu na sebeopírání žánru, na jeho sebereflexivnost.

zpět na hlavní stranu

Obr. 3 Heslo Daniely Hodrové ve *Slovníku české literatury po roce 1945*, pramen: www.slovnikeskeliteratury.cz

středověké rétorice, v níž představovaly pomyslnou encyklopedii rétorických figur (loci comunnes), kterými se řečník vyrovnával se smrtí a dával truchlení jistou formu. Křesťanská podoba ovšem tento žánr sblíží také s vyznáním: autor se vyznává ze svých hříchů (Augustinus) nebo štká nad svými životními pohromami (Abelard), aby poskytl čtenáři útěchu a úlevu. Neboť i jeho nařikání bylo utěšeno a pohromy omilostněny, žal překonán. Rytmus Vyvolávání tíši trýzeň stále se vracející smrti, bolesti, nemoci, ale třeba i marné lásky a s každým dalším návratem poskytuje útěchu, že i se smrtí a mrtvými se dá žít, že slova mají moc tuto útěchu poskytnout. (...) Ano, je to útěcha hrabalovsky „uvítězená“, těžká (neboť se musí popasovat s věcmi, které opravdu něco váží), plná únavy a trýzně. Jak praví jeden z Kafkových aforismů, k lehkosti je třeba se osvobodit, i kdyby nás to stálo všechny síly.

Knihy pracovníků ÚČL v roce 2011

Pracovníci ÚČL vydali v roce 2011 deset knižních publikací – osm individuálních a dvě kolektivní monografie. Nejširšího ohlasu se z nich dostalo monografii Jiřího Trávnicka *Čtenáři a internauti*, o čemž svědčí četné rozhovory, které autor poskytl pro rozhlas, televizi a tištěná média. Při knižním vydávání svých odborných výstupů rozvíjel ÚČL již dříve ověřenou spolupráci s nakladatelstvími Academia, Host, Malvern a Akropolis, s nímž v koedici vydal kolektivní monografii *Intermediální poetika příběhu*.

Pracovníci ústavu připravili také náročné vědecké edice literárních pramenů: edici korespondence Josefa Škvoreckého a Lubomíra Dorůžky *Na shledanou v lepších časech* (eds. Alena a Michal Přibáňovi) či deníků Hany Bořkovcové (ed. Michal Kosák). Podíleli se na významných edicích sebraných spisů: Michal Kosák edičně připravil 25. svazek Spisů T. G. Masaryka *Ideály humanitní a jiné texty z let 1901–1903*, Michal Jareš v rámci dlouhodobé spolupráce ÚČL s Ústavem slovenskej literatúry SAV v Bratislavě sestavil a vydal kompletní básnické dílo Štefana Strážaye. Výsledkem mimořádné ediční aktivity Lenky Jungmannové byly tři svazky dramát: soubor her Davida Drábka *Aby se Čechům ovary zachvěly*, svazek dramát Jiřího Dienstbiera *O hostitelích a hostech* a dvojice raných skečů Václava Havla zpřístupněná ve svazku *Motomorfózy*. Péčí Michala Charypara vyšel svazek textologických studií Alexandra Sticha.

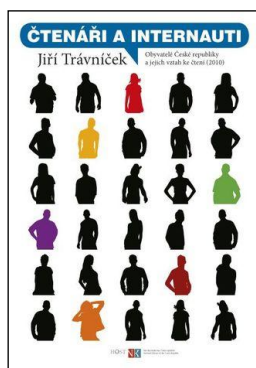
Pracovníci ÚČL se v neposlední řadě podíleli na ediční přípravě sborníků *Übersetzer zwischen den Kulturen. Der Prager Publizist Paul/Pavel Eisner* (Michael Wögerbauer), *Strach a hrůza. Podoby hororového žánru* (Michal Jareš) a *Karel Jaromír Erben a úloha paměťových institucí v historických proměnách* (Kateřina Piorecká).

Daniela Hodrová: *Chvála schoulení. Eseje z poetiky pomíjivosti* (Praha, Malvern, 2011)

daniela
hodrová
chvála
schoulení

Soubor dvaceti osmi esejů spojuje pronikavou analýzu básnického tvaru (a uměleckého výrazu vůbec) s jeho aspekty filozofickými a duchovními, ontologii díla s ontologií lidského „pobytu“. Dialog s poetikou marnosti, rozvíjený nad vrcholnými zjevy naší a evropské literatury, je však pouhým úvodem, vstupem do podstatnější problematiky: do tázání po duchovních horizontech – anebo spíše po jejich absenci – v životě současného, jmenovitě západního člověka. Autorčina kniha je sondou do jeho duchovně vyčerpané každodennosti, do nejrůznějších způsobů „zapomenutí na bytí“, na posvátné v lidském životě.

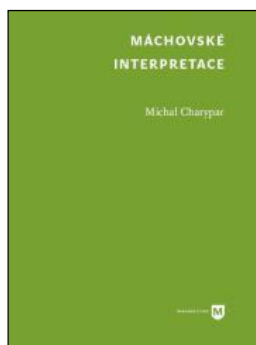
Jiří Trávniček: *Čtenáři a internauti. Obyvatelé České republiky a jejich vztah ke knize* (2010) (Brno, Host / Národní knihovna, 2011)

Kniha přináší výsledky 2. reprezentativního výzkumu čtenářů a čtení v České republice. Ten první proběhl v roce 2007 a jeho výsledky byly představeny a interpretovány v knize *Čteme? Obyvatelé České republiky a jejich vztah ke knize* (2007). Není pouhým souhrnem statistických údajů o tom, kolik čteme, co čteme, kolik knih kupujeme, jak často chodíme do knihoven, kde si nejčastěji obstaráváme informace o knihách, co má na náš vztah ke knihám největší vliv, jaké časopisy čteme atd. Data ukazují, jak je české čtenářstvo rozloženo, tj. kdo jsou jeho tahouni, a kdo ho naopak táhne dolů, kde se nacházejí bariéry a kde má česká čtenářská kultura své silné stránky. Dále je zde čtení nahlíženo v kontextu jiných aktivit — mediálních, pracovních i volnočasových. Specifickým téma-

tem 2. výzkumu je čtení beletrie a čtení v digitálním prostředí. Součástí knihy jsou i rámcující kapitoly o tom, kdy, kde a z jakého důvodu se zrodila beletrie, jakož i jak se mění či nemění čtení pod tlakem nových technologií. Nechybí ani srovnání se čtenářskou kulturou v jiných zemích.

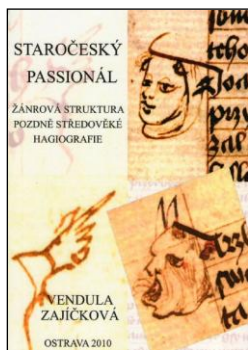
Michal Charypar: *Máchovske interpretace* (Praha, FF UK, 2011)

Kniha nově vykládá veršované a prozaické texty K. H. Máchy, které stojí tradičně ve stínu jeho klíčových děl. Úvodní rozsáhlá studie, věnovaná drobnějším básním, představuje popis Máchovy poetiky prostřednictvím motiviky vlasti, světla a smrti. Zaměření nikoli k motivům o sobě, ale k jejich vícečlenným uskupením na ploše jednotlivých textů přináší komplexní a ucelený obraz Máchova básnického myšlení. Nava-
zující stať nazvaná *Eschatologická zakončení Máchových básní* vnáší do této tematiky vývojový prvek a nabízí nové podněty ke chronologizaci básníkovy lyrického díla. V druhé části svazku autor pomocí jemné práce s motivy a jejich kombinacemi postihuje konkrétní sémantiku a „dění

smyslu“ v prózách *Pouť krkonošská*, *Cikáni* a *Křivoklad*. V posledním případě výklad rovněž domýšlí a nově rekonstruuje možný smysl chybějících částí nedokončeného historického cyklu *Kat*, jež se dochovaly pouze ve zlomcích nebo plánech.

Vendula Zajíčková: *Staročeský Passionál. Žánrová struktura pozdně středověké hagiografie*. (Ostrava, FF OU, 2010)

Monografie na člancích staročeského *Passionálu* demonstruje žánrovou strukturu hagiografie v polovině 14. století. Autorka se věnuje revizi pojmu *legenda*, hledá genealogické vztahy mezi antickými žánry a jejich transformací v žánry středověké. Zvolenou metodologií je komparace s latinskou passionální předlohou *Legenda aurea* a se staročeským *Životem Krista Pána*. Zároveň se autorka věnuje narativním analýzám vybraných passionálních článků a prokazuje na nich specifika staročeského anonymního autora. Jednou ze základních otázek, které si tato publikace klade, je určení funkce staročeského *Passionálu* a jeho možných recipientů. Součástí publikace je deset transkribovaných passionálních článků a ukázky faksimilí z passionálních rukopisů.

Karel Piorecký: Česká poezie v postmoderní situaci (Praha, Academia, 2011)

Kniha se zabývá básnickou tvorbou mladých debutantů, kteří vstoupili do literatury v 90. letech 20. století a jejichž tvorba se rodila ve spleťtém kontextu posttotalitní kulturní situace, v níž se setkávaly velmi rozdílné tradice. Publikace sleduje trojici výrazných linií v rámci mladé poezie této doby – linii poezie spirituální, věcné a imaginativní. Ukazuje, jak tato poezie přijímá tradiční lyrické modely, ale postupně z nich odstraňuje jakékoli programní a ideové akcenty – tyto modely v postmoderní situaci přestávají být součástí velkých příběhů, nejsou rozvíjeny v původní podobě, ale selektivně a s ohledem na aktuální stav kultury a myšlení.

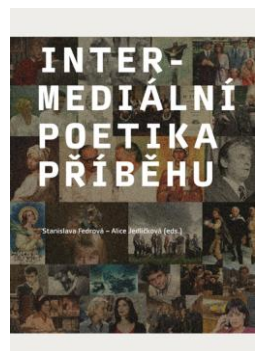
Marie Langerová: Hnízda snění (Praha, Malvern, 2011)

Kniha *Hnízda snění* obsahuje úvahy o básnickém umění, o dechu a čáře, obrazech a nalezených objektech, instalacích i akcích. O rychlosti Máchově, posteli Franze Kafky, o snech Jakuba Demla i Jindřicha Štyrského, o traumatech zrození a vražedné smrti. Vychází z předpokladu, že snové obrazy a události odedávna podněcovaly lidskou tvořivost, a klade si otázky, zda žijeme ve „spící společnosti“, kde se skutečný svět změnil v obrazy, a jak se na tomto výtvoru podílí umění.

Magdalena Jacková: Divadlo jako škola ctnosti a zbožnosti. Jezuitské školské drama v Praze v první polovině 18. století (Praha, FF UK, Trivium, 2011).

Kniha detailně přibližuje nejméně známou součást jezuitského divadla. Pod pojmem *školské drama* chápe autorka divadelní akce provozované studenty nebo žáky, které mají své pevné místo v průběhu školního roku a/nebo je jedním z jejich hlavních účelů předvést, jakých dosáhli studen-ti pokroků, především co se týče vystupování na veřejnosti a ovládnání latiny. Těžištěm knihy je rozbor těchto her, a to jak z hlediska stavby (pozornost je přitom věnována i tzv. nedějovým částem, tedy prologům, epilogům a chorům), tak obsahu. Díky dochovaným synopsím a 68 kompletním textům her z pražských kolejí – Klementina, koleje na Novém Městě a gymnázia na Malé Straně – si můžeme udělat alespoň přibližnou představu o tom, jak vypadaly hry provozované v první polovině 18. století na pražských jezuitských gymnáziích.

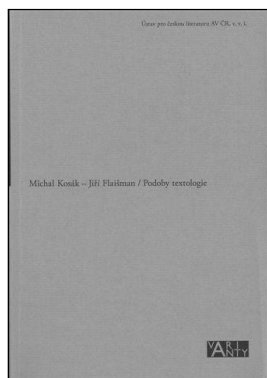
Stanislava Fedrová – Alice Jedličková (eds.): Intermediální poetika příběhu (Praha, Akropolis / ÚČL AV ČR, 2011)

Intermedialita je dnes módní metoda, zatímco poetika poněkud z módy vyšla. Právě tyto dva přístupy však spoluautoři publikace organicky spojují ve zkoumání příběhu, jak se realizuje v jednotlivých uměních a médiích nebo v jejich vzájemných vazbách. Sledují tak například proměny renesančního příběhu Beatrice Cenci v evropské a americké literatuře a výtvarném umění či v nedávném Lynchově filmu *Mulholland Drive* nebo posuny v seriálových verzích adaptací klasických (např. Dickensových) děl, k nimž dochází v závislosti na vývoji televizní technologie či změnách požadavků

veřejnoprávní televize. Mezioborový přístup kombinující vědění a metody dějin umění, literární a filmové vědy či mediálních studií však neznamená, že kniha je určena jen zástupcům těchto oborů – její autoři se snažili psát tak, aby oslovili nejen ty, kdo hranice oborů překračují, ale šíře i ty, kdo se prostě zajímají o výtvarné umění, literaturu, film – a v televizi se jen nedívají na obrázky, ale přemýšlejí, jak asi bude vystavěn další díl seriálu.

Michal Kosák – Jiří Flaišman: *Podoby textologie* (Praha, ÚČL AV ČR, 2010)

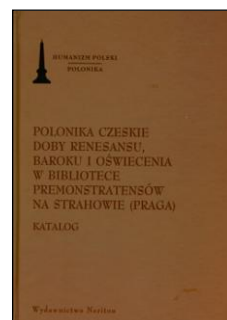

Kniha *Podoby textologie* se věnuje třem zásadním etapám v historii novočeské textové kritiky: zaprvé – období přelomu 19. a 20. století, v němž textová kritika postupně získávala odborný rámec a kdy současně dochází k prvním máchovským edičním sporům, zadruhé – době sporů o míru aktualizace textů novočeské literatury a o zásady ediční práce ve 30. a 40. letech a zatřetí – éře poválečných bezručovských polemik s těžištěm mezi roky 1960–1963, jejichž výsledky se promítly i do norem ediční práce, jak je ustavovala příručka *Editor a text* (1971). V literárněhistorické analýze se autoři snaží nahlédnout dobové teoretické projevy, vlastní edice, recenze a polemiky zejména z perspektivy rodičích se možnostmi pro dobový kontext, pokoušejí se přistupovat

k jednotlivým otázkám nikoli jako k čemusi hotovému, ale jako k stále otevřené problematice, čímž v druhém plánu poukazují na podnětnost mnohohlasí různých edičních přístupů a koncepcí, a to i pro dnešní ediční praxi. Tyto tři úseky dějin oboru jsou představeny současně v samostatně komponovaných částech komentované přílohy, která přináší texty z hlediska disciplíny dnes již „klasické“ i dosud (v případě bezručovských materiálů) nepublikované.

Jan Linka: *Polonika czeskie doby renesansu, baroku i oświecenia w bibliotece premonstratensów na Strahowie* (Praga). *Katalog* (Warszawa, Neriton, 2011)

Katalog raněnovověkých tisků polského původu, dochovaných v knihovně Královské kanonie premonstrátů na Strahově. Publikace dále zohledňuje významné polonikální rukopisy.

Publikace vydané v ÚČL

ÚČL působil v roce 2011 také jako vydavatel neperiodických a periodických publikací a digitálních informačních zdrojů.

Ročníkem 59 pokračovalo vydávání vědeckého dvouměsíčníku *Česká literatura*, jediného českého literárněvědného časopisu, který byl v roce 2011 v rejstříku ERIH klasifikován jako odborné periodikum kategorie A. Vedle pěti standardních čísel věnovala redakce jedno speciální číslo střední Evropě (ČL 6/2011). Hostujícím editorem tematického čísla byl Jiří Trávníček, mezi přispěvateli byli přední zahraniční i domácí badatelé. Prostřednictvím článkové databáze *Central and Eastern European Online Library* (CEEOL) bylo v roce 2011 odebráno 280 článků, redakce navázala kontakt s dalšími databázemi vědecké literatury.

Z knižních řad vydávaných v ÚČL se rozrostla zejména textologicky zaměřená edice *Varianty*, v níž vyšla jednak monografie Jiřího Flaišmana a Michala Kosáka *Podoby textologie*, jednak edice textů Alexandra Sticha *Sabina – Němcová – Havlíček a jiné textologické studie* (ed. Michal Charypar).

Rozrostla se rovněž Edice E, která v roce 2011 přinesla v elektronické podobě řadu starších konferenčních sborníků (např. *Česká a slovenská literatura dnes* či *Návraty k velkým*) a slovníkových příruček (*Čeští spisovatelé 19. a počátku 20. století*).

Souhrnné údaje o publikační činnosti pracovníků ÚČL

Časopisecké studie publikovali pracovníci ÚČL nejčastěji v časopise *Česká literatura*, který splňuje nejvyšší kritéria uplatňovaná dnes na vědecká periodika (zařazen do kategorie A v databázi ERIH). Dále přispěli do recenzovaných časopisů, jako jsou *Studies on Voltaire and the Eighteenth Century*, *Amsterdam International Electronic Journal for Cultural Narratology*, *World Literature Studies*, *Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, *Slovenská literatúra*, *Svět literatury*, *Český jazyk a literatura*, *Bohemica Olomucensia*, *Střed: časopis pro mezioborová studia Střední Evropy 19. a 20. století*, *Slovo a smysl*, *Prager wirtschafts- und sozialhistorische Mitteilungen*, *Judaica Bohemiae*, *Germanoslavica*, *Dějiny – teorie – kritika*, *Divadelní revue*, *Folia Historica Bohemica*, *Didaktické studie* ad.

Struktura publikací ÚČL 2011	ASEP	RIV
Článek bez impact faktoru	73	44
Monografie	10	8
Kapitola v knize	30	29
Konferenční příspěvek (zahraniční)	11	7
Konferenční sborník	1	1
Překlad	3	2
Recenze	81	18
Článek v novinách	8	
Elektronický dokument	1	1
Software	1	1
Pořádání akce	3	3
Ostatní výsledky	2	2
Celkem	224	116

Obr. 4 Publikace pracovníků ÚČL v roce 2011, pramen: ASEP, RIV

Podle *Akademického systému evidence publikací (ASEP)*, provozovaného

Knihovnou AV ČR, v roce 2011 publikovali pracovníci ÚČL 224 výstupů. Podle *Registru informací o výsledcích (RIV)*, který provozuje vládní Rada pro výzkum, vývoj a inovace, pracovníci ÚČL publikovali 116 výstupů.

ÚČL v mezinárodní komunikaci

V roce 2011 uspěl ÚČL jako druhý humanitní nebo společenskovědní ústav AV ČR vůbec s přihláškou o stipendium AV ČR *J. E. Purkyně Fellowship*, které na základě speciální dotace umožňuje zaměstnat badatele ze zahraničí. ÚČL získal tuto podporu pro německého slavistu a bohemistu Alexandra Kratochvila (Humboldtova univerzita, Berlín), a to na čtyři roky (2012–2015). Cílem jeho projektu je na půdě ústavu založit nový směr výzkum, týkající se vztahu literatury, kulturní paměti a historických traumat se zaměřením na soudobou českou literaturu ve středoevropské perspektivě.

ÚČL hostí také zahraniční studenty a stipendisty, podpořené různými programy či agenturami. V rámci společně akreditovaného doktorského studijního programu s Filozofickou fakultou Jihočeské univerzity nastoupil od roku 2011 do *Oddělení pro výzkum literatury 19. století* germanobohemista Lorenzo di Bisceglie (Università degli Studi di Padova, Itálie). V Praze pracuje na svém disertačním projektu o eposu *Žiška* od česko-německého autora Alfreda Meissnera a jeho recepci. Od října 2011 studovala v Praze na základě grantu *Visegradského fondu* polská bohemistka Martina Lemańczyk. Téma její disertační práce je *The Experience of Cubism in the Czech Avant-Garde 1907–1927 in Literature and Culture*.

Podobný cíl sleduje i program měsíčních stipendijních pobytů, který ÚČL poskytoval zahraničním bohemistům již šestým rokem. Program tzv. bohemistických stipendií je financován z prostředků Akademické rady a předsedy AV ČR. V roce 2011 se do programu přihlásilo 16 uchazečů z 11 zemí. Vysokou úroveň přihlášek demonstroval fakt, že pozvání obdrželo nakonec 11 z nich (oproti 6 v předchozím roce). Možnosti využily jak renomované badatelské osobnosti – například prof. Marek Nekula z univerzity ve Regensburgu nebo francouzský bohemista prof. Xavier Galmiche, tak i doktorandi či postdoktorandi. Cílem

programu je podpora rozvoje zahraniční bohemistiky, ale i upevnění centrální pozice ÚČL AV ČR ve světové literární bohemistice. Během pobytu jsou stipendistům k dispozici veškeré badatelské zdroje ÚČL (knihovna, bibliografické služby atd.) a nově i standardně vybavené pracovní místo.

Obr. 5 První kulatý stůl se stipendisty 19. 7. 2011 v zasedací místnosti ÚČL, své projekty představily Anna Amelina (Rusko), Katérina Hala (Francie) a Martina Šuperder (Slovinsko). pramen: ÚČL

Intenzivnější komunikaci mezi stipendisty a zahraničními hosty ÚČL slouží veřejná setkání *U kulatého stolu*, zavedená počátkem roku 2011. Zde zahraniční spolupracovníci a hosté prezentují své projekty a diskutují o nich s pracovníky instituce a externími návštěvníky. ÚČL využívá této příležitosti pro upevňování mezinárodních kontaktů a pro vyhledávání příspěvků a autorů pro ústavní časopis *Česká literatura*.

Pracovníci ÚČL absolvovali v roce 2011 celkem 65 kratších pracovních cest do zahraničí. Z toho bylo 29 bylo hrazeno z prostředků meziakademické výměny, 21 z grantů, 13 z institucionálních zdrojů a 2 z prostředků zahraniční instituce. Dlouhodobý pobyt v zahraničí (University of Sheffield, UK) nastoupil Mgr. Jan Matonoha, Ph.D., který obdržel na období 2012–2013 prestižní stipendium Britské akademie – Královské společnosti.

Ve snaze o etablování dlouhodobější spolupráce se zahraničními pracovišti byly v roce 2011 uzavřeny dvě nové dohody se zahraničními pracovišti. Na období 2012–2016 byla uzavřena smlouva o spolupráci s Ústavem ruského jazyka V. V. Vinogradova Ruské akademie věd v Moskvě se speciálním zaměřením na versologii a textologii. Přípravována byla také nová dohoda s Institutem polské filologie Vratislavské univerzity. Prioritními tématy této spolupráce jsou pro léta 2012–2016 polský a český strukturalismus, současná polská a česká teorie literatury a středoevropský literárně-kulturní kontext. Na období 2012–2014 byla prodloužena spolupráce ÚČL s Ústavem slavistiky Ruské akademie věd v Moskvě v oblasti dějin české literatury po roce 1945 a studia česko-ruských literárních vztahů. Pokračovala také tradiční spolupráce s Ústavem slovenskej literatúry Slovenské akademie věd v Bratislavě. V jejím rámci se pracovníci ÚČL zúčastnili konferencí *Aktuálne otázky textológie* (27. 9. 2011) a 10. ročníku *Česko-slovenských konfrontací/konfrontácií* (Banská Štiavnica 12.–14. 9. 2011). Předmětem diskuse se zde staly romány Hany Andronikové a Ivany Dobrakovové, básnické knihy Pavla Kolmačky a Mily Haugové a literárněvědné publikace Jana Mervarta *Naděje a iluze* a Valéra Mikuly *Démoni sůhlasu a nesůhlasu*. V oblasti výzkumu populární kultury se pracovníci ÚČL účastnili dvou velkých konferencí ve Spojených státech (Pavel Kořínek, *International Comic Arts Forum ve White River Junction*, USA; Blanka Hemelíková, 2011 *Joint Conference PCA/ACA, Popular Culture*, San Antonio, USA). Následně došlo k návštěvám zahraničních kolegů v Praze; domluveny byly i další společné projekty (publikace, výstavy).

Oddělení teorie účastí svých členů na konferencích nebo přednáškách soustavně vstupovalo do mezinárodní diskuse o českém strukturalismu a jeho světovém kontextu. Téma vztahů mezi ruským formalismem a Pražskou školou je nadále předmětem spolupráce s *Institutem slavjanovedenija RAN* v Moskvě, s *University of Pennsylvania* a *Arizona State University*. V oblasti naratologie a intermediality teoretikové z ústavu spolupracovali s kolegy z Německa, Francie, Švédska a Rakouska. Dále se podíleli v rámci teorie fikce na mezinárodním projektu *Language, Reality, Fiction: Philosophy and Literary Theory on the*

Konference organizované nebo spoluorganizované ÚČL		
Název akce	Místo jednání	Účastníků / zahraničních
Cizinec – vyhnanec – přistěhovalec. Umění a kultura střední Evropy	Olomouc, 15.–17. 3.	65/24
Karel Jaromír Erben a úloha paměťových institucí v historických proměnách	Malá Skála, 15.–16. 4.	40/5
Studia komiksu: možnosti a perspektivy	Olomouc, 26.–27. 4.	22/5
Kniha, filmový pás, internet – studentská intermediální mezinárodní konference	Praha, 27.–28. 4.	30/16
Bude ako nebolo. Podoby utopického žánru	Bratislava, 19. 5.	19/13
Pohádkové vzkázání Václava Čtvrťka	Jičín, 20.–22. 10.	34/1
Jan Mukařovský dnes. Tradice a perspektiva českého strukturalismu	Praha, 14.–15. 11.	27/4
Holokaust ve středoevropských literaturách, divadle a filmu	Praha, 21.–22. 11.	14/10
Symposium Mladá Praha a „generace jara“	Praha, 6. 12.	40/20

Obr. 6 Přehled konferencí pořádaných nebo spolupořádaných v roce 2011, pramen: ÚČL

Sources and Determinants of Meaning – spolu s *Filosofickým ústavem AV ČR* a dalšími partnery z Anglie, Itálie, USA, Švédska a Německa.

Václav Petrbok spolupracoval na projektech věnovaných M. W. Schimkovi (s vídeňskou univerzitou), s projektem *Prag als Knotenpunkt europäischer Modernen (Netzwerk Kulturwissenschaft, Universität Tübingen / Konstanz, Irina Wutsdorff / Manfred Weinberg)* a na rakouském *Biografickém lexikonu* (ÖAW, Vídeň). Václav Petrbok a Michael Wögerbauer se podíleli na výstavě (a katalogu) *Praha – Prag 1900 – 1945. Literaturstadt zweier Sprachen, vieler Mittler*, kterou uspořádal Adalbert Stifter Verein (Mnichov) a která již více než rok putuje po střední Evropě.

Pedagogická spolupráce ÚČL s vysokými školami

Účast ÚČL ve vysokoškolském vzdělávání je založena na třech úrovních. Základní úroveň představuje pedagogické působení pracovníků ústavu na vysokých školách. Druhou tvoří postgraduální studijní program *Dějiny novější české literatury v nadnárodních kontextech*, které probíhá na základě společné akreditace ve spolupráci s Filozofickou fakultou Jihočeské univerzity, a postgraduální výchova pracovníků ÚČL na dalších vysokých školách. V průběhu roku 2011 byl připravován obdobný společný doktorský program s Filozofickou fakultou Masarykovy univerzity. Třetím stupněm je fungující zázemí ÚČL pro rozvíjení odborné komunikace studentů z pregraduálního i postgraduálního stupně studia ze středoevropských univerzit, které každoročně poskytuje *Studentská vědecká konference*. Tohoto odborného setkání se pravidelně aktivně účastní začínající badatelé z českých, slovenských, polských, případně rakouských či německých fakult.

V roce 2011 vyučovali pracovníci ÚČL formou interní (na částečný úvazek) či externí spolupráce na řadě vysokých škol (Pedagogická a Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, DAMU, FAMU, Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Pedagogická fakulta Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, Filozofická fakulta Palackého univerzity v Olomouci či Filozofická fakulta Ostravské univerzity). Dohromady přednášelo v bakalářských, magisterských a doktorských studijních programech celkem 24 pracovníků ÚČL.

V letním semestru 2010/2011 bylo pracovníky ÚČL odpřednášeno v přednáškách a seminářích celkem 501 hodin v bakalářských a 543 hodin v magisterských programech. V zimním semestru 2011/2012 odpřednášeli celkem 688 hodin v bakalářských a 571 hodin v magisterských programech. Tematické rozpětí seminářů a přednášek je přitom různorodé – jsou v nich zahrnuty nejen základní témata literární teorie, historie, interpretace českých a světových děl, ale také žádaná problematika versologie, ediční či žurnalistické praxe nebo semináře či přednášky věnující se aktuálně přitažlivým tématům čtení a čtenářství, vztahům

literatury a divadla a literatury a filmu nebo teorii a dějinám cenzury, které navazují na badatelské záměry jednotlivých vědeckých oddělení v ÚČL.

V rámci pedagogické činnosti poskytovali vyučující studentům pravidelné odborné konzultace, byli členy zkouškových komisí pro státní závěrečné zkoušky a vedli diplomní a jiné práce.

Podobně jako v předchozím roce byla pro studenty Pedagogické fakulty UK uspořádána exkurze do ÚČL, věnovaná návštěvě knihovny a ústavním databázím a webovým službám Střediska literárněvědných informací, které studentům zprostředkovávají on-line nejen hůře dostupné materiály či slovníky, ale též jim umožňují vyhledávat bibliografické informace užitečné pro písemné prací různého charakteru a napomáhají jim také v orientaci po současné odborné literatuře. Informační zdroje ÚČL byly v rámci semináře v říjnu 2011 prezentovány také například studentům prvního ročníku bohemistiky na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

V roce 2011 působilo v ÚČL celkem 17 doktorandů, z toho 7 v interním a 10 v kombinovaném studiu. V průběhu roku byli do společného doktorského studia s FF JČU na školicí pracoviště v ÚČL přijati 4 doktorandi. V témže roce úspěšně zakončili postgraduální studium 3 doktorandi.

ÚČL byl v roce 2011 spoluřešitelem grantového projektu *Identita české literatury a její mezinárodní kontext* (GA ČR 405/09/H003), v němž je zapojen také Ústav bohemistiky FF JČU a Ústav české literatury a literární vědy FF UK. V září a v říjnu 2011 se všichni doktorandi působící v ÚČL účastnili buď společného semináře s FF UK a FF JČU v Bořeticích, nebo samostatného semináře na půdě ÚČL. Při obou příležitostech prezentovali dosavadní postup a výsledky disertačních prací.

Ve dnech 27. –28. dubna 2011 uspořádal Ústav pro českou literaturu AV ČR ve spolupráci s Pedagogickou fakultou UK *10. ročník studentské konference* na téma *Knihy, filmový pás, internet*. Studenti magisterských a doktorských programů z Česka, Slovenska, Polska a Rakouska se ve svých komparačně-interpretacích přispěvcích zabývali interdisciplinární problematikou a poukázali na potenciál tohoto interdisciplinárního prostředí. Tematické bloky byly věnovány filmové adaptaci literární předlohy (např. *Krvavý román* Josefa Váchala v adaptaci Jaroslava Brabce či *Spalovač mrtvol* Ladislava Fukse a jeho stejnojmenná filmová adaptace Juraje Herze), vizualitě a vizualizaci (např. inter-

Obr. 7 Studentská literárněvědná konference 2011, na obrázku přemýšlí nad textem Eva Palkovičová, pramen: ÚČL

Obr. 8 Plakát ke studentské konferenci 2011, pramen: ÚČL

textuální dialog s malbou Rudolfa Fily *Diana z Poitiers*), pozorování a pozorovatelství, narativitě ve filmu a virtuálním světě, čtenáři jako uživatelé multimédií nebo mediálními aspekty interpretace díla ad. Příspěvky se tak soustředily na vztahy mezi literárními texty, audionahrávkami, filmy, divadlem, malbou, hypertextem nebo počí tačovými hrami. Cena Vladimíra Macury byla udělena Bc. Anetě Zatloukalové (Masarykova univerzita, Brno, FF, Ústav české literatury a knihovnictví, 2. roč. mgr. studia) za referát *Krvavý román* Josefa Váchala. 10. ročník konference s sebou přinesl také dvě Čestná uznání Vladimíra Macury. První si odnesla Julia Miesenboeck za svůj příspěvek *Fotografie jako voyeuristické médium* v literatuře a ve filmu. Druhé uznání získal Ján Kralovič za referát *Portrét mesta alebo Po stopách pouličního chodca*, v němž se zabýval filmem Waltera Ruttmanna *Berlín – Symfonie velkoměsta*.

Služby ÚČL pro veřejnost

Základní výzkum nechápe ÚČL jako svůj jediný úkol ve vztahu k české veřejnosti. Tím dalším je vytváření informační infrastruktury pro obor literárněvědné bohemistiky a v neposlední řadě i šíření kvalitních informací o osobnostech, institucích, dílech a dalších fenoménech národní literatury. Tyto služby poskytuje ústav jednak prostřednictvím knihovny a dalších oddělení svého **Střediska literárněvědných informací**, jednak prostřednictvím internetových aplikací a databází, které vedle Střediska vznikají i v dalších odděleních ústavu – především v **Oddělení edičním a textologickým** a v **Oddělení lexikografickém**.

Knihovna ÚČL patří co do počtu svazků (více než 140 tis.) i co do počtu výpůjček ke čtyřem největším v AV ČR. V roce 2011 knihovna vystavila legitimaci 83 novým čtenářům (celkem evidovány téměř tři tisíce legitimací) a zaznamenala 1652 návštěv z řad externích uživatelů, tj. mimo vlastní pracovníky ústavu. Rostl také počet svazků začleněných do fondu knihovny.

Internetové zdroje informací nabízí ÚČL odborné veřejnost, studentům a dalším zájemcům ve třech oblastech: 1. slovníky, 2. elektronické knihy a fulltextové databáze literárních textů, 3. bibliografické a další specializované databáze. Jde o deset digitálních aplikací, z nichž některé

Knihovna ÚČL AV ČR	k 31. 12. 2010	k 31. 12. 2011
Knihovní fond		
celkový počet knihovních jednotek	142169	144209
počet knih získaných v roce	1720	2040
počet titulů periodik získaných v roce	151	152
Výpůjčky		
absenční výpůjčky	3369	2731
prezenční výpůjčky	10292	10985
Meziknihovní výpůjční služby:		
dokumenty zapůjčené z jiných knihoven v ČR	14	11
kopie dokumentů poskytnuté jiným knihovnám	0	6
dokumenty zapůjčené ze zahraničních knihoven	8	10
Provoz studovny		
	do 31. 8. 2010	
počet hodin pro veřejnost za týden	29	40
přírůstek počtu uživatelů (včetně návštěv bez průkazu)	113	144
přírůstek počtu uživatelů (včetně návštěv bez průkazu)	113	144
z toho uživatelů s novými čtenářskými průkazy	76	83
celkový počet návštěv (bez pracovníků ÚČL)	1435	1652
celkový počet prezenčních výpůjček	10292	10985
celkový počet absenčních výpůjček pracovníků ÚČL	3369	2731
z toho – dlouhodobých	2836	2480
– krátkodobých	533	251
počet xerokopií	nevidováno	7820

Obr. 9 Podrobné srovnání knihovních služeb a fondů ÚČL, 2010–2011, pramen: ÚČL

Měsíční návštěvnost vybraných internetových zdrojů ÚČL		
Za měsíc květen 2011	Unikátní návštěvníci	Návštěvy
<i>Digitalizovaný archiv časopisů</i>	45984	79736
<i>Edice E</i>	4624	7850
<i>Česká elektronická knihovna – Plnotextová databáze české poe- zie 19. a počátku 20. století</i>	1965	2949
<i>Bibliografie Česká literární věda</i>	1245	2394
<i>Katalog knihovny ÚČL</i>	347	692
<i>Databáze České literární osobnosti</i>	280	362
Celkem	54445	93983

Obr. 10 Návštěvnost vybraných internetových služeb v květnu 2011, pramen: ÚČL

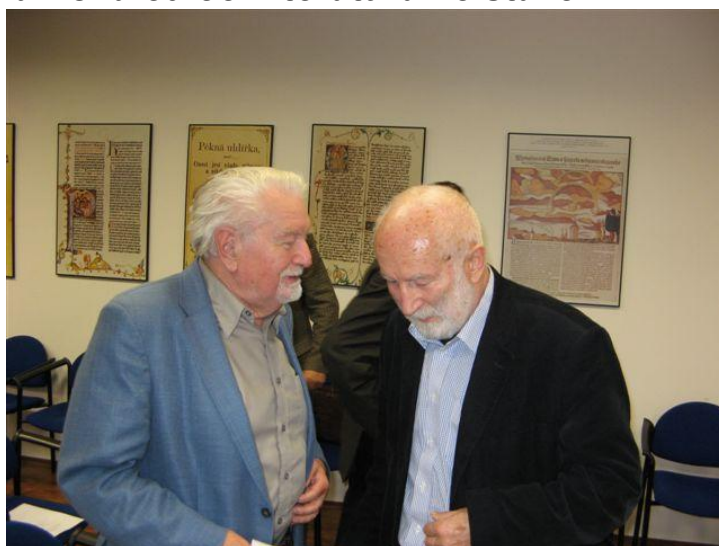
jsou dostupné samostatně, jiné v rámci webu ÚČL. Ústavní stránky slouží také jako rozcestník ke všem internetovým zdrojům, provozovaným ÚČL. Prostřednictvím těchto zdrojů zodpoví ÚČL veřejnosti statisíce dotazů ročně.

Například v květnu 2011 navštívilo hlavní servery a databáze ÚČL více než 54 tisíc unikátních uživatelů, počet návštěv přesáhl 93 tis. V tomto součtu není započítán *Slovník české literatury po roce 1945 on-line*, který v celoročním součtu sám zaznamenal celkem 292 043 návštěv uživatelů. Meziročně oproti roku 2010 vzrostla návštěvnost *Slovníku* o 13 procent.

ÚČL mezi vědou a popularizací: výročí Jana Mukařovského a nová edice *Literatura ke stažení*

Rozpětí činnosti ÚČL, sahající od ryze akademických aktivit až k popularizaci vědeckých poznatků a jejich zprostředkování školám, muzeím a dalším paměťovým institucím, dokládají dvě akce, připravené pracovníky ústavu v průběhu roku 2011.

Dne 11. 11. 2011 uplynulo přesně 120 let od narození jednoho z našich nejvýznamnějších literárních teoretiků a estetiků – a také prvního ředitele ÚČL – Jana Mukařovského.

Obr. 11 Profesori Lubomír Doležel a Oldřich Král při rozmluvě v průběhu konference *Jan Mukařovský dnes*, pramen: ÚČL

K připomenutí tohoto výročí uspořádal ÚČL ve spolupráci s Pražským lingvistickým kroužkem ve dnech 14.–15. listopadu 2011 v Praze mezinárodní konferenci *Jan Mukařovský dnes. Tradice a perspektiva českého strukturalismu*, na níž před hojným publikem z řad odborníků i studentů vystoupili renomovaní domácí a zahraniční hosté (mj. Jana Hoffmannová, Mojmír Grygar, Jiří Pelán, Herta Schmid, Petr Steiner, Vladimír Svatoň, Emil Volek). Organizátoři si určili tři hlavní cíle: 1. představit aktuální výsledky bádání o životě a díle Jana Mukařovského; 2. zmapovat a analyzovat Mukařovského vliv a aktuální stav jeho idejí v rámci oborů, v nichž působil; 3. poskytnout prostor pro diskusi o současné podobě a možnostech českého strukturalismu. Organizátoři konference vycházeli z přesvědčení, že český strukturalismus již není třeba obhajovat a dokazovat jeho stálou živost a podnětnost pro lingvistiku, literární vědu, estetiku, ale i pro řadu jiných oborů.

Novým nástrojem popularizačních aktivit ÚČL se v roce 2011 stala elektronická edice *Literatura ke stažení*, která nabízí volně ke stažení, vytištění a instalaci především literární výstavy, prakticky pojaté antologie primárních textů, didaktické materiály, testy a kvízy, korespondující s rámcovými vzdělávacími programy jednotlivých typů škol. Úvodním titulem

této edice se stala výstava *Karel Jaromír Erben 1811–2011*, připravená členy Oddělení literatury 19. století k 200. výročí narození Karla Jaromíra Erbena. Výstava vznikla ve spolupráci s Literárním archivem Památníku národního písemnictví a panem Karlem Čermákem. Expozice má podobu deseti panelů v PDF, které si mohou instituce objednat v ÚČL nebo samy ve vlastním výběru stáhnout z webu ústavu, vytisknout a instalovat ve svých prostorách, samozřejmě i doplněné o vlastní materiály.

Výstava byla instalována ve čtyřech desítkách muzeí, knihoven a škol po celé republice, například ve Vědecké knihovně v Olomouci, v Krajské knihovně F. Bartoše ve Zlíně, v knihovně města Hradec Králové, v Muzeu Hořice, Městské knihovně Dačice, Husově knihovně v Říčanech, na gymnáziích ve Dvoře Králové nad Labem, Jihlavě, Znojmě, Sušici, na The English College in Prague – Anglickém gymnáziu v Praze. Za hranicemi republiky se s expozicí mohli seznámit návštěvníci v Českém centru v Paříži nebo na Univerzitě Adama Mickiewicze v polské Poznani. K některým instalacím pronesli na pozvání vystavujících organizací pracovníci ÚČL veřejné přednášky.

Obr. 12 Z vernisáže erbenovské výstavy z edice ÚČL *Literatura ke stažení* v Městském muzeu v Hořicích, pramen: www.horice.org

Popularizační činnost ÚČL

Výsledky svých bádání prezentoval ÚČL v roce 2011 také formou přednáškových cyklů a popularizačních akcí. Přednášky a semináře či besedy konané v zasedací síni ÚČL jsou pořádány v rámci tzv. *Literárněvědného fóra*. Jeho hlavní přednáškový cyklus pro odbornou a studentskou veřejnost měl v roce 2011 dvě témata. K přednáškám v rámci Literárněvědného fóra zve ÚČL také významné odborníky ze zahraničí.

V první polovině roku byl dokončen dvousemestrální cyklus na téma *Vícejazyčnost v české literatuře*, organizovaný Daliborem Dobiášem. Přednášky nechaly vyniknout rozdílným badatelským přístupům českých i zahraničních vědců k příslušné problematice. Z domácích badatelů se zúčastnil například Martin Svatoš, který promluvil o vícejazyčnosti v literatuře českých zemí 17. a 18. století, Václav Petrbok se zaměřil na české spisovatele mezi češtinou a němčinou v 19. století a Petr Mareš zkoumal fenomén vícejazyčnosti v dílech

Vladimíra Körnera a Ladislava Fukse. Mezi zahraničními přednášejícími byla například Brigitte Schultze z Mohuče, zkoumající recepci dramatu Heinricha von Kleista v Čechách a na Moravě, Marek Nekula z řezenské univerzity, který přednesl metodologickou úvahu o monolingválním a multilingválním přístupu k literární historiografii, či David Cooper z USA. Ten svůj příspěvek věnoval tématu romantického autorství na příkladu RKZ.

Na podzim byl zahájen opět dvousemestrální kurz, organizovaný Alicí Jedličkovou na téma *Přesahování literatury: intermediální a interdisciplinární přístupy*. Jako první zahraniční přednášející vystoupila Marina Grishakova z katedry komparatistiky univerzity v Tartu, jež se zabývala rolí referenčních a indexikálních ukazatelů ve filmu a fikci. Druhým zahraničním hostem byl José Alaniz, americký komiksolog, který vystoupil s příspěvkem o *Divoších* od Lucie Lomové. Pracovníky ÚČL zastoupili Alice Jedličková s referátem *O smyslu intermedialních studií* a Pavel Kořínek s předvánočním referátem o Čtyřlístku coby transmediální fikci.

Obr. 13 Staročeský dýchánek, přednášející Petr Voit (zády) a publikum, pramen: ÚČL

Od léta 2011 se součástí Literárněvědného fóra stala také volná řada přednášek a seminářů, nazvaná *Staročeské dýchánky*, zaměřující se na starší českou literaturu v širších kulturních a historických souvislostech. V červnu zazněla přednáška Petra Voita *Literatura, tiskař a čtenář po Všehrdově manifestu*. Na podzimním staročeském dýchánku vystoupila Radmila Pavlíčková s referátem na téma *Knihy a čtení knih v pohřebních kázáních nad ženami v raném novověku*,

pak následovala řada přednášek samotných členů Oddělení pro výzkum starší literatury ÚČL k literárnímu obrazu Sv. Kateřiny. Prosincový referát Tomáše Havelky seznámil publikum s komikou v české raně novověké dramatice.

V listopadu 2011 se ÚČL zapojil do 11. festivalu *Týden vědy a techniky*, určeného pro širší veřejnost, zejména pak pro studenty středních škol. Na rozdíl od předchozích let usilovala tato společná akce AV ČR o prezentaci vědeckých výsledků nejen v Praze, ale i v mnoha krajských městech a dalších místech republiky, a dokonce v zahraničí. U příležitosti 200. výročí narození Karla Jaromíra Erbena v rámci festivalu vystoupili s přednáškou o Erbenově *Kytici* v nadnárodních souvislostech Dalibor Dobiáš a Iva Krejčová. Přednáška se uskutečnila vedle Prahy také v Krajské knihovně v Karlových Varech. Petr Šámal přispěl s referátem o národním klasikovi Aloisovi Jiráskovi a ohlasu jeho díla v české literatuře v období stalinismu. Ivona Turinská referovala v Praze a v Jihlavě o Facebooku a jeho vztahu ke knize a Petr Plecháč a Robert Ibrahim posluchačům představili, jakým způsobem může být výpočetní technika využita k rozboru verše.

Pracovníci ÚČL se účastnili také přípravy dvou významných veřejných výstav – Michal Příbáň se podílel na scénáři k výstavě o Oldřichu Mikuláškově, pořádané Památkem národního písemnictví ve spolupráci s Moravským zemským muzeem v Brně, Michal Kosák přispěl k přípravě výstavy *Revitalizace židovských památek v ČR*, organizované Federací židovských obcí.

Účast pracovníků ÚČL na literárním životě

Vedle vědecké činnosti se pracovníci ÚČL věnovali v roce 2011 rovněž činnostem, které mají odborný charakter, avšak nebývají řazeny mezi výsledky vědecké práce a nemají ani povahu popularizace vědy. Jedná se o činnosti, které směřují k reflexi současné literatury, popřípadě o uměleckou práci. V ÚČL působí básníci a prozaikové Daniela Hodrová, Petr Hruška, Michal Jareš aj., literární nebo filmové kritice se soustavně věnují Pavel Janoušek, Michal Jareš, Alena Fialová, Jiří Trávníček, Jiří Zizler, Pavel Kořínek, Veronika Košnarová, Vít Schmarc aj.

Pracovníci ÚČL v roce 2011 pravidelně přispívali literárněkritickými články do časopisů *Host* (Jiří Trávníček, Veronika Košnarová), *Tvar* (Michal Jareš, Veronika Košnarová, Karel Piorecký), *A2* (Jiří Zizler, Pavel Kořínek), *Souvislosti* (Jiří Zizler), *Hospodářské noviny* (Jiří Trávníček) – v některých případech dokonce do vlastních pravidelných rubrik, jako je *969 slov o próze* Pavla Janouška a *657 slov o poezii* Michala Jareše v časopise *Tvar* nebo rubrika *Odjinud* čtrnáctideníku *A2*, v níž František Knopp sledoval dění v českých literárních časopisech. Podle databáze ASEP publikovali pracovníci ÚČL v roce 2011 celkem 81 recenzí beletristických a odborných knih.

Na fungování literárních časopisů se pracovníci ÚČL podílejí rovněž prací v jejich redakcích či redakčních radách – v redakci obtýdeníku *Tvar* pracoval Michal Jareš, v redakci revue *Pandora* působí Jiří Koten, předsedou redakční rady *Tvaru* je Pavel Janoušek, obdobně působí Michal Jareš v redakční radě revue *Aluze*, Jiří Trávníček a Petr Hruška v redakční radě časopisu *Host*, Magdaléna Pokorná v redakční radě *Českého časopisu historického*, Alice Jedličková v redakční radě časopisů *Svět literatury*, *Český jazyk a literatura* a *Mediální studia*, Ondřej Sládek v redakční radě časopisu *Slovo a slovesnost* či Michal Kosák v redakčním kruhu časopisu *Revolver Revue*. K reflexi současné literatury v elektronických médiích přispívá Pavel Janáček, který pro rozhlasovou stanici *ČRo 3 – Vltava* připravuje každý měsíc literární vydání pořadu *Kritický klub*. Pracovníci ÚČL vystupovali také v televizních pořadech *Historie.cs* (Jaroslav Med, Pavel Janáček, Jiří Trávníček, Michal Charypar, Pavel Janoušek), *Knižní svět* (Lenka Jungmannová), *Studio 6* (Dalibor Dobiáš), *Události* (Pavel Janáček, Jiří Trávníček), *Události, komentáře* (Jiří Trávníček) a v pořadech rozhlasových stanic *Rádio Česko* (Karel Piorecký, Jaroslav Med), *Radio Wave* (Dalibor Dobiáš, Kateřina Piorecká), *ČRo3 – Vltava* (Pavel Janáček), *Radiožurnál* (Jiří Trávníček), *ČRo Brno* (Jiří Trávníček), *ČRo Leonardo* (Ivona Turinská).

Pracovníci ÚČL působili rovněž v komisích pro udílení literárních cen, jako jsou *Státní cena za literaturu* (Karel Piorecký, Jiří Koten), *Cena Josefa Škvoreckého* (Michal Přibáň), *Cena Vladimíra Macury* (Alice Jedličková), *Hořovice Václava Hraběte* (Jiří Zizler), *Literární Varnsdorf* (Vladimír Křivánek) nebo *Literární cena Vladimíra Vokolka* (Michal Jareš, Jiří Koten). Jiří Flaišman působil jako předseda *Společnosti F. X. Šaldy*, která kromě jiných aktivit uděluje cenu F. X. Šaldy za mimořádné počiny v oblasti literární a výtvarné kritiky a literární historie.

Se záměrem podpořit veřejnou diskusi o současné literatuře se 29. 11. 2011 uskutečnila v přednáškové síni Ústavu pro česko literaturu AV ČR veřejná diskuse *Česká literatura 2011: první bilance*. Literárním kritikům Evě Klíčové a Janu Štolbovi položil své otázky moderátor deba-

Obr. 14 Veřejná diskuse ÚČL a ČRo 3 – Vltava *Česká literatura 2011: první bilance*, pramen: ÚČL

ty Pavel Janáček, kritikové působící v ÚČL Lenka Jungmannová, Michal Jareš a Karel Piorecký a přítomné publikum, složené – vedle akademických pracovníků – z básníků, redaktorů, studentů, pedagogů a čtenářů. Debatu natáčel Český rozhlas. Zkrácený záznam byl odvysílán na stanici Čro 3 – Vltava ve speciálním vydání pořadu *Kritický klub*. Přepis debaty vyšel tiskem v časopise *Host* (1/2012) po názvem *Zlomový rok to nebyl*, reportáž z diskuse odvysílala Česká televize v magazínu *Knižní svět*.

Hospodaření ÚČL v roce 2011

Rozpočet

V roce 2011 provozoval ÚČL svou činnost s rozpočtem 43 977 tis. Kč, a to s vyrovnaným výsledkem hospodaření z této činnosti. V roce 2011 nepoužil ústav žádné prostředky z Rezervního fondu. Struktura financování byla tvořena institucionální dotací ve výši 32 688 tis. Kč, z toho 11 841 Kč na výzkumný záměr a 19 294 tis. Kč na podporu VO, dotací 1 086 Kč na reprodukci majetku; 226 tis. Kč dotace na zahraniční bohemisty, 88 tis. Kč z rezervy akademie 44 tis. Kč příspěvek na vědeckou literaturu minus 109 tis. Kč poplatků za správu sítí k tomu

ještě 1 429 tis. Kč dotace získal ÚČL na nákup investičního majetku. Prostředky grantové činily 10 037 tis. Kč, včetně 227 tis. Kč z GAAV, a to včetně 200 tis. Kč investičních prostředků.

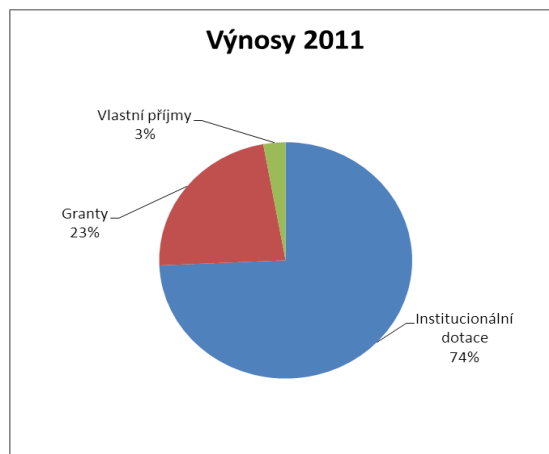
Výzkumných grantů měl ÚČL v roce 2011 celkem 14 (2 granty GA AV, 10 grantů GA ČR, 2 granty MŠMT). Drobnější granty dalších poskytovatelů v celkové výši 400 tis. Kč souvisely s účelovými dotacemi na vydávání publikací, zpracování rukopisů a postgraduální pobyty.

Z hlediska struktury nákladů představovaly hlavní položku náklady mzdové. Ty činily – včetně odvodů zákonného pojištění a ostatních sociálních nákladů – 34 451 tis. Kč. Náklady na provoz představovaly vedle toho 9 526 tis. Kč. Na cestovné (včetně zahraničních stáží) vynaložil ÚČL v roce 2011 323 tis. Kč. Podrobnější

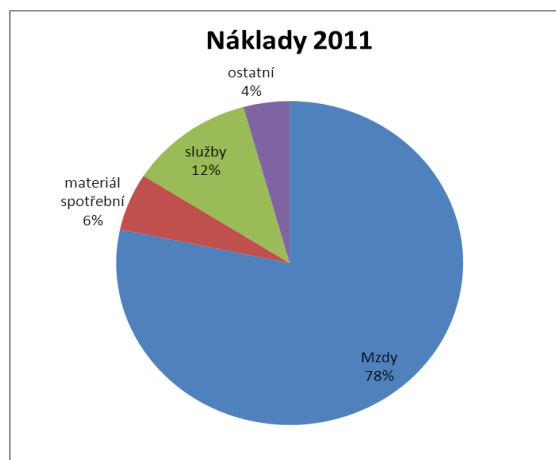
struktura příjmů a výdajů je uvedena v tabulce *Hospodaření ÚČL AV ČR v roce 2011 – rozpočet a skutečné čerpání*. Zde je také v poznámce vysvětlen nominální rozdíl mezi celkovou sumou nákladů a výnosů, jak je pro potřeby ekonomického řízení ústavu zobrazuje uvedená tabulka a účetní závěrka, reprodukována v závěrečném oddílu této výroční zprávy.

Majetek

K 31. 12. 2011 činil majetek ÚČL 113 794 tis. Kč, a to v této struktuře: budova Na Florenci 88 226 tis. Kč, pozemek 2 190 tis. Kč, hmotný investiční majetek ve výši 17 340 Kč, drobný hmotný investiční majetek 6 038 tis. Kč, software 1 479 tis. Kč a další drobný neinvestiční majetek ve výši 204 tis. Kč.

Obr. 15 Struktura výnosů ÚČL v roce 2011, pramen: ÚČL

Obr. 16 Struktura nákladů ÚČL v roce 2011, pramen: ÚČL

Nevyužité prostory v budově, kterou má ÚČL ve svém vlastnictví, pronajímal v roce 2011 jiným subjektům. Nájemci jsou především subjekty nekomerční, tedy *Středisko společných činností AV ČR* (knihkupectví *Academia*), Ústav pro jazyk český AV ČR (*Kabinet studia jazyků*), Masarykův ústav a Archiv AV ČR, Etnologický ústav AV ČR,

Přehled majetku ÚČL (v tis. Kč):

Budova	88 226
HIM	17 340
DHIM	6 038
Software	1 479
DDNM	204
Pozemek	2 190
Celkem	113 794

Zdanitelné výnosy ÚČL (v tis. Kč):

Prodej publikací včetně České literatury	269
Tržby z prodeje služeb	311
Tržby z pronájmu	563
Úroky	109
Celkem výnosy	1 252

Filosofický ústav AV ČR (*Kabinet pro klasická studia*), občanské sdružení *Klub přátel Tvaru* (stejnomený literární časopis). Mezi komerční subjekty se řadili tito nájemci: Martin Dvořák (kavárna *Modrý bar*), *Vesmír spol. s. r. o.* (stejnomený vědecký časopis) a reklamní agentura *Bulldog outdoor s. r. o.* (pronájem zdi pro billboard). Nájemné se promítlo do příjmů ústavu částkou 563 tis. Kč.

Další výnosy měl ÚČL z prodeje publikací (269 tis. Kč), z prodeje služeb (311 tis. Kč) a z úroků (109 tis. Kč). Celkem činily zdanitelné výnosy za rok 2011 1 252 tis. Kč, s úroky celkem 1 252 tis. Kč. Ústav je nadále plátcem DPH.

Fond reprodukce investičního majetku (FRIM) poklesl v roce 2011 o 187 tis. Kč, tj. z 9 106 tis. Kč na 8 919 tis. Kč. Vynaloženými prostředky se ÚČL podílel na spolufinancování investic získaných z konkurzu na přístrojové vybavení a výpočetní techniku AV ČR.

Zdroje a rozdělení mzdových nákladů ÚČL (v tis. Kč)

Zdroj	Mzdy	OON	Celkem
Institucionální dotace	19 481	644	20 125
GA AV	84	35	119
GA ČR	3 796	367	4 163
MŠMT ČR a MK ČR	586	302	888
Celkem	23 947	1 348	25 295

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření ÚČL AV ČR, v. v. i., za rok 2011

Hospodaření ÚČL AV ČR - plán 2011 a skutečnost k 31.12.2011							
	Institucionální plán 2011	Po změnách do 12/2011	Čerpání institucionální 12/2011	Rozdíl sl.3 -sl.4	Granty plán 2011	Celkem plán 2011	Celkem 2011
Náklady	34 723	36 567	34 921	1 646	9 141	44 804	44 062
investiční		1 618	1 616	2	200	1 818	1 816
neinvestiční	34 723	34 949	33 305	1 644	8 941	42 986	42 246
						0	0
mzdové:	20 577	20 577	20 125	452	5 170	25 747	25 295
mzdy	19 507	19 507	18 858	649	3 445	22 952	22 303
odměny (bez bližšího dělení)	350	350	623	-273	1 021	1 371	1 644
OON	720	720	644	76	704	1 424	1 348
věcné:	14 146	14 372	13 180	1 192	3 771	17 239	16 951
hmotný mat. (bez bližšího dělení)	1 468	1 468	1 126	342	333	1 801	1 459
nehmotný mat. (software, licence)						0	0
služby:	4 717	4 943	4 126	817	1 338	5 377	5 464
opravy, údržby nemovitostí	404	404	416	-12		404	416
opravy, údržby movitostí	100	100	75	25		100	75
energie	600	600	505	95		600	505
voda, teplo, teplá voda, kotelna	477	477	550	-73		477	550
ostatní služby	3 136	3 362	2 580	782	1 338	3 796	3 918
nájemné	120	120	119	1		120	119
výkony spojů	310	310	298	12		310	298
VT služby	504	504	436	68		504	436
strážní služba	382	382	397	-15		382	397
VZ-Aleph, podpora úkolů, vydávání	425	425	440	-15	434	859	874
přeúčtované služby UBO-Brno	220	220	0	220		220	0
audit, inserce, správa Fis, režijní slu	1 175	1 401	890	511	904	1 401	1 794
cestovné, podpora zahraničních	275	275	323	-48	351	626	674
náklady na reprezentaci	20	20	36	-16		20	36
pojistné (ZP, SP) + soc. fond	7 480	7 480	7 407	73	1 749	9 229	9 156
daně a poplatky	36	36	38	-2		36	38
kursové ztráty apod., pokuty			0	0		0	0
ostatní	150	150	124	26	0	150	124
pojištění úrazové	150	150	124	26		150	124
						0	0
celkem neinvestiční	34 723	34 949	33 305	1 644	8 941	42 986	42 246

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření ÚČL AV ČR, v. v. i., za rok 2011

Výnosy	33 864	36 235	36 460	229	9 333	45 968	45 793
investiční		1 618	1 616	2	200	1 818	1 816
neinvestiční	33 864	34 617	34 844	227	9 133	44 150	43 977
						0	0
přímo přidělená dotace AV	32 439	32 688	32 688	0	0	32 688	32 688
z toho: výzkumný záměr	11 950	11 841	11 841	0		11 841	11 841
podpora VO po zhodnoc.výsl.	18 936	19 294	19 294	0		19 294	19 294
reprodukce majetku	1 086	1 086	1 086	0		1 086	1 086
běžná údržba,nájemné	467	467	467	0		467	467
granty, projekty z AV					227	227	227
granty, projekty mimo AV	0	904	904	0	8 906	9 810	9 810
GAČR		904	904		7 283	8 187	8 187
MŠMT					1 223	1 223	1 223
MK				0	400	400	400
tržby z prodeje, služeb apod.	400	400	580	180		400	580
nájmy	550	550	563	13		550	563
úroky	75	75	109	34		75	109
ostatní : dotace z RF	400		0	0		400	0
celkem neinvestiční	33 864	34 617	34 844	227	9 133	44 150	43 977

Stav fondů	Stav k 31.12. 2010	Stav 12/2011
fond účelově určených prostředků	0	1 731
rezervní fond	460	460
sociální fond	376	289
investiční fond	9 106	8 920

Stavy pracovníků (všechny články)	k 31.12.2010	k 31.12.2011
fyzický počet	88,00	89,00
průměrný počet	79,80	88,73
prům.počet přepočtený	71,27	73,75

* Poznámka: Celkové neinvestiční náklady a výnosy jsou v tabulce *Hospodaření ÚČL AV ČR v roce 2011 – rozpočet a skutečné čerpání* o 2 910 tis. Kč nižší než celkové náklady ve *Výkazu zisků a ztráty* v následujícím oddílu, věnovaném účetní závěrce, jejímu komentáři a auditu. Jde o účetní hodnotu odpisů, které se ve veřejné výzkumné instituci zaúčtovávají do nákladů i výnosů. Spolu s odpisy činily celkové náklady a výnosy ÚČL v roce 2011 46 887 tis. Kč.

IV. Hodnocení další a jiné činnosti:

ÚČL nevyvíjí jinou a další činnost.

V. Informace o opatřeních k odstranění nedostatků v hospodaření a zpráva, jak byla splněna opatření k odstranění nedostatků uložená v předchozím roce:

Nebyla uložena.

VI. Finanční informace o skutečnostech, které jsou významné z hlediska posouzení hospodářského postavení instituce a mohou mít vliv na její vývoj:*)

Úsporná opatření byla v průběhu roku 2011 realizována tak, aby umožnila konstrukci vyrovnaného rozpočtu na další rok (2011) i za předpokladu, že opět poklesne institucionální dotace o 1–2 %. Konstrukci vyrovnaného rozpočtu na rok 2011 usnadnila mimořádná úspěšnost ÚČL v grantové soutěži GA ČR v roce 2011, kdy ÚČL získal na období od 1. ledna 2011 3 standardní granty.

VII. Předpokládaný vývoj činnosti pracoviště:*)

Kontinuální vývoj pracoviště je podmíněn zachováním institucionální dotace na rok 2012 přibližně na úrovni roku 2011 a úspěchem alespoň v některé z grantových soutěží (GA ČR – standardní a postdoktorové granty, GA ČR – centra excelence, MK ČR – NAKI). ÚČL vyčerpal své vnitřní rezervy, markantní pokles institucionální dotace by ohrozil výkonnost ústavu v základním výzkumu i rozsah a kvalitu jeho služeb veřejnosti.

VIII. Aktivity v oblasti ochrany životního prostředí:*)

V průběhu roku 2011 zavedl ÚČL v prostorách svého pražského pracoviště třídění odpadu.

ÚČL je od r. 2009 registrován do *Systému sběru, svozu a zpracování elektroodpadu*, ve vstupní hale je instalován sběrný box na drobný elektroodpad přístupný všem zaměstnancům a návštěvníkům budovy, který je pravidelně kontrolován a vyvážen.

Od r. 2009 je ÚČL taktéž registrován v programu *Zelená firma*. Veškerý elektroodpad včetně použitých tiskových cartridge je likvidován prostřednictvím tohoto programu.

IX. Aktivity v oblasti pracovněprávních vztahů: *)

V roce 2011 působily v ÚČL dvě odborové organizace: Základní organizace Odborového svazu pracovníků vědy a výzkumu a Otevřená odborová organizace.

razítko a podpis ředitele pracoviště AV ČR

Přílohou výroční zprávy je účetní závěrka a zpráva o jejím auditu.

*) Údaje požadované dle § 21 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

**Příloha výroční zprávy:
účetní závěrka, příloha k účetní závěrce a zpráva o jejím auditu**

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

pro nevýdělečné organizace
v plném rozsahu

ke dni 31.12.2011

(v celých tisících Kč)

Název a sídlo účetní jednotky

Ústav pro českou literaturu AV

Na Florenci 1420

Praha 1

11000

IČ

6 8 3 7 8 0 6 8

Označení a	NÁKLADY b	Činnost		
		hlavní 1	hospodářská 2	celkem 3
A. I.	Spotřebované nákupy celkem (součet A. I. 1. až A. I. 4.)	2 514		2 514
1.	Spotřeba materiálu	1 459		1 459
2.	Spotřeba energie	505		505
3.	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	550		550
4.	Prodané zboží			
A. II.	Služby celkem (součet A. II. 5. až A. II. 8.)	5 120		5 120
5.	Opravy a udržování	491		491
6.	Cestovné	674		674
7.	Náklady na reprezentaci	35		35
8.	Ostatní služby	3 920		3 920
A. III.	Osobní náklady celkem (součet A. III. 9. až A. III. 13.)	34 451		34 451
9.	Mzdové náklady	25 332		25 332
10.	Zákonné sociální pojištění	8 291		8 291
11.	Ostatní sociální pojištění			
12.	Zákonné sociální náklady	828		828
13.	Ostatní sociální náklady			
A. IV.	Daně a poplatky celkem (součet A. IV. 14. až A. VI. 16.)	37		37
14.	Daň silniční	1		1
15.	Daň z nemovitostí			
16.	Ostatní daně a poplatky	36		36
A. V.	Ostatní náklady celkem (součet A. V. 17. až A. V. 24.)	1 855		1 855
17.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení			
18.	Ostatní pokuty a penále			
19.	Odpis nedobyné pohledávky			
20.	Úroky			
21.	Kursově ztráty			
22.	Dary			
23.	Manka a škody			
24.	Jiné ostatní náklady	1 855		1 855

IČ: 68378068

Označení a	NÁKLADY b	Činnost		
		hlavní 1	hospodářská 2	celkem 3
A. VI.	Odpisy, prodaný majetek, tvorba rezerv a opravných položek celkem (součet A. VI. 25. až A. VI. 30.)	2 910		2 910
25.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	2 910		2 910
26.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku			
27.	Prodané cenné papíry a podíly			
28.	Prodaný materiál			
29.	Tvorba rezerv			
30.	Tvorba opravných položek			
A. VII.	Poskytnuté příspěvky celkem (A. VII. 31. + A. VII. 32.)			
31.	Poskytnuté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami			
32.	Poskytnuté členské příspěvky			
A. VIII.	Daň z příjmů celkem			
33.	Dodatečné odvody daně z příjmů			
	NÁKLADY CELKEM (A.I. + A.II. + A.III. + A.IV. + A.V. + A.VI. + A.VII. + A.VIII.)	46 887		46 887

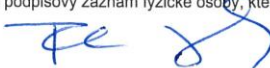

IČ: 68378068

Označení a	VÝNOSY b	Činnost		
		hlavní 1	hospodářská 2	celkem 3
B. I.	Tržby za vlastní výkony a za zboží celkem (součet B. I. 1. až B. I. 3.)	580		580
1.	Tržby za vlastní výrobky	269		269
2.	Tržby z prodeje služeb	311		311
3.	Tržby za prodané zboží			
B. II.	Změny stavu vnitroorganizačních zásob celkem (součet B. II. 4. až B. II. 7.)			
4.	Změna stavu zásob nedokončené výroby			
5.	Změna stavu zásob polotovarů			
6.	Změna stavu zásob výrobků			
7.	Změna stavu zvířat			
B. III.	Aktivace celkem (součet B. III. 8. až B. III. 11.)			
8.	Aktivace materiálu a zboží			
9.	Aktivace vnitroorganizačních služeb			
10.	Aktivace dlouhodobého nehmotného majetku			
11.	Aktivace dlouhodobého hmotného majetku			
B. IV.	Ostatní výnosy celkem (součet B. IV. 12. až B. IV. 18.)	3 582		3 582
12.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení			
13.	Ostatní pokuty a penále			
14.	Platby za odepsané pohledávky			
15.	Úroky	109		109
16.	Kursově zisky			
17.	Zúčtování fondů	26		26
18.	Jiné ostatní výnosy	3 447		3 447
B. V.	Tržby z prodeje majetku, zúčtování rezerv a opravných položek celkem (součet B. V. 19. až B. V. 25.)	1		1
19.	Tržby z prodeje dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	1		1
20.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů			
21.	Tržby z prodeje materiálu			
22.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku			
23.	Zúčtování rezerv			
24.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku			
25.	Zúčtování opravných položek			

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření ÚČL AV ČR, v. v. i., za rok 2011

IČ: 68378068

Označení a	VÝNOSY b	Činnost		
		hlavní 1	hospodářská 2	celkem 3
B. VI.	Přijaté příspěvky celkem (součet B. VI. 26. až B. VI. 28.)			
26.	Přijaté příspěvky zúčtované mezi organizačními složkami			
27.	Přijaté příspěvky (dary)			
28.	Přijaté členské příspěvky			
B. VII.	Provozní dotace celkem (B. VII. 29.)	42 724		42 724
29.	Provozní dotace	42 724		42 724
	VÝNOSY CELKEM (B. I. + B. II. + B. III. + B. IV. + B. V. + B. VI. + B. VII.)	46 887		46 887
C.	Výsledek hospodaření před zdaněním (VÝNOSY CELK. - NÁKLADY CELK.)	0		0
34.	Daň z příjmů			
D.	Výsledek hospodaření po zdanění (C. - 34.)	0		0

Sestaveno dne: 19.3.2012	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou
Právní forma účetní jednotky Příspěvková organizace	Osoba odpovědná za účetnictví (jméno a podpis) Englová
Předmět podnikání Výzkum a vývoj v oblasti společenských a humanitní	Osoba odpovědná za účetní závěrku (jméno a podpis) Smrzlík tel.: 222828148 linka:

ROZVAHA pro nevýdělečné organizace

v plném rozsahu

ke dni 31.12.2011

(v jednotkách Kč)

Název a sídlo účetní jednotky

Ústav pro českou literaturu AV

Na Florenci 1420

Praha 1

11000

IČ

6 8 3 7 8 0 6 8

Označení a	AKTIVA b	Stav k prvnímu dni účetního období 1	Stav k poslednímu dni účetního období 2
A.	Dlouhodobý majetek celkem (A.I. + A.II. + A.III. + A.IV.)	71 487	70 392
A. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek celkem (součet A.I.1. až A.I.7.)	1 582	1 683
A. I. 1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	0	0
2.	Software	1 329	1 479
3.	Ocenitelná práva	0	0
4.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	253	204
5.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	0	0
6.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0	0
7.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	0	0
A. II.	Dlouhodobý hmotný majetek celkem (součet A.II.1. až A.II.10.)	113 439	113 794
A. II. 1.	Pozemky	2 190	2 190
2.	Umělecká díla, předměty a sbírky	0	0
3.	Stavby	88 226	88 226
4.	Samostatné movité věci a soubory movitých věcí	16 537	17 340
5.	Pěstelské celky trvalých porostů	0	0
6.	Základní stádo a tažná zvířata	0	0
7.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	6 486	6 038
8.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	0	0
9.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0	0
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	0	0
A.III.	Dlouhodobý finanční majetek celkem (součet A.III.1. až A.III.7.)	0	0
A. III. 1.	Podíly v ovládaných a řízených osobách	0	0
2.	Podíly v osobách pod podstatným vlivem	0	0
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	0	0
4.	Půjčky organizačním složkám	0	0
5.	Ostatní dlouhodobé půjčky	0	0
6.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	0	0
7.	Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	0	0

Označení a	AKTIVA b	Stav k prvnímu dni účetního období 1	Stav k poslednímu dni účetního období 2
A.IV.	Oprávký k dlouhod. majetku celkem (souč. A.IV.1. až A.IV.11.)	- 43 534	- 45 085
A.IV.1.	Oprávký k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje	0	0
2.	Oprávký k softwaru	- 585	- 769
3.	Oprávký k ocenitelným právům	0	0
4.	Oprávký k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	- 253	- 204
5.	Oprávký k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku	0	0
6.	Oprávký k stavbám	- 23 008	- 24 773
7.	Oprávký k samostatným movitým věcem a souborům movitých věcí	- 13 202	- 13 301
8.	Oprávký k pěstelským celkům trvalých porostů	0	0
9.	Oprávký k základnímu stádu a tažným zvířatům	0	0
10.	Oprávký k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	- 6 486	- 6 038
11.	Oprávký k ostatnímu dlouhodobému hmotnému majetku	0	0
B.	Krátkodobý majetek celkem (B.I. + B.II. + B.III. + B.IV.)	13 263	15 242
B. I.	Zásoby celkem (součet B.I.1. až B.I.9.)	0	0
B. I.1.	Materiál na skladě	0	0
2.	Materiál na cestě	0	0
3.	Nedokončená výroba	0	0
4.	Polotovary vlastní výroby	0	0
5.	Výrobky	0	0
6.	Zvířata	0	0
7.	Zboží na skladě a v prodejnách	0	0
8.	Zboží na cestě	0	0
9.	Poskytnuté zálohy na zásoby	0	0
B. II.	Pohledávky celkem (součet B.II.1 až B.II.19)	560	342
B. II.1.	Odběratelé	77	314
2.	Směnky k inkasu	0	0
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	0	0
4.	Poskytnuté provozní zálohy	96	28
5.	Ostatní pohledávky	330	0
6.	Pohledávky za zaměstnanci	20	0
7.	Pohledávky za institucemi sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění	0	0
8.	Daň z příjmů	0	0
9.	Ostatní přímé daně	0	0
10.	Daň z přidané hodnoty	0	0

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření ÚČL AV ČR, v. v. i., za rok 2011

IČ: 68378068

Označení a	AKTIVA b	Stav k prvnímu dni účetního období 1	Stav k poslednímu dni účetního období 2
11.	Ostatní daně a poplatky	0	0
12.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování se státním rozpočtem	0	0
13.	Nároky na dotace a ostatní zúčtování s rozpočtem orgánů územních samosprávních celků	0	0
14.	Pohledávky za účastníky sdružení	0	0
15.	Pohledávky z pevných termínovaných operací	0	0
16.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	0	0
17.	Jiné pohledávky	36	0
18.	Dohadné účty aktivní	1	0
19.	Opravná položka k pohledávkám	0	0
B. III.	Krátkodobý finanční majetek celkem (součet B.IV.1. až B.IV.8.)	12 637	14 900
B. III.1.	Pokladna	8	55
2.	Ceniny	32	48
3.	Účty v bankách	12 597	14 797
4.	Majetkové cenné papíry k obchodování	0	0
5.	Dluhové cenné papíry k obchodování	0	0
6.	Ostatní cenné papíry	0	0
7.	Požizovaný krátkodobý finanční majetek	0	0
8.	Peníze na cestě	0	0
B.IV.	Jiná aktiva celkem (součet B.IV.1. až B.IV.3.)	66	0
B.IV.1.	Náklady příštích období	66	0
2.	Příjmy příštích období	0	0
3.	Kurové rozdíly aktivní	0	0
	AKTIVA CELKEM A. + B.)	84 750	85 634

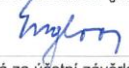

Výroční zpráva o činnosti a hospodaření ÚČL AV ČR, v. v. i., za rok 2011

IČ: 68378068

Označení a	PASIVA b	Stav k prvnímu dni účetního období 3	Stav k poslednímu dni účetního období 4
A.	Vlastní zdroje celkem (A. I. + A. II.)	81 750	82 137
A. I.	Jmění celkem (A. I. 1. + A. I. 2. + A. I. 3.)	81 750	82 137
A. I. 1.	Vlastní jmění	71 487	70 392
2.	Fondy	10 263	11 745
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků		0
A. II.	Výsledek hospodaření celkem (A. II. 1. + A. II. 2. + A. II. 3.)	0	0
A. II. 1.	Účet výsledku hospodaření	0	0
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	0	0
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	0	0
B.	Cizí zdroje celkem (B. I. + B. II. + B. III. + B. IV.)	2 999	3 497
B. I.	Rezervy celkem (B. I.1.)	0	0
B. I. 1.	Rezervy	0	0
B. II.	Dlouhodobé závazky celkem (součet B. II. 1. až B. II. 7.)	0	0
B. II. 1.	Dlouhodobé bankovní úvěry	0	0
2.	Vydané dluhopisy	0	0
3.	Závazky z pronájmu	0	0
4.	Přijaté dlouhodobé zálohy	0	0
5.	Dlouhodobé směnky k úhradě	0	0
6.	Dohadné účty pasivní	0	0
7.	Ostatní dlouhodobé závazky	0	0
B. III.	Krátkodobé závazky celkem (součet B. III. 1. až B. III. 23.)	2 999	3 497
B. III. 1.	Dodavatelé	394	343
2.	Směnky k úhradě	0	0
3.	Přijaté zálohy	0	0
4.	Ostatní závazky	0	0
5.	Zaměstnanci	0	0
6.	Ostatní závazky vůči zaměstnancům	1 540	1 827
7.	Závazky k institucím sociálního zabezpečení a veřejného zdrav. pojištění	841	987
8.	Daň z příjmů	0	0
9.	Ostatní přímé daně	203	292
10.	Daň z přidané hodnoty	0	27
11.	Ostatní daně a poplatky	0	0
12.	Závazky ze vztahu k státnímu rozpočtu	0	0
13.	Závazky ze vztahu k rozpočtu orgánů územních samosprávných celků	0	0
14.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	0	0

IČ: 68378068

Označení a	PASIVA b	Stav k prvnímu dni účetního období 3	Stav k poslednímu dni účetního období 4
15.	Závazky k účastníkům sdružení	0	0
16.	Závazky z pevných termínovaných operací	0	0
17.	Jiné závazky	18	19
18.	Krátkodobé bankovní úvěry	0	0
19.	Eskontní úvěry	0	0
20.	Vydané krátkodobé dluhopisy	0	0
21.	Vlastní dluhopisy	0	0
22.	Daohadné účty pasivní	3	2
23.	Ostatní krátkodobé finanční výpomoci	0	0
B. IV.	Jiná pasiva celkem (součet B. IV. 1. až B. IV. 3.)	0	0
B. IV. 1.	Výdaje příštích období	0	0
2.	Výnosy příštích období	0	0
3.	Kursově rozdíly pasivní	0	0
	PASIVA CELKEM (A. + B.)	84 749	85 634

Sestaveno dne: 16.3.2012	Podpisový záznam statutárního orgánu účetní jednotky nebo podpisový záznam fyzické osoby, která je účetní jednotkou
Právní forma účetní jednotky v. v. i.	Osoba odpovědná za účetnictví (jméno a podpis) Englová
Předmět podnikání Výzkum a vývoj v oblasti společenských a humanitní	Osoba odpovědná za účetní závěrku (jméno a podpis) Zmrzlík
	tel.: 222828148 linka:

Příloha k účetní závěrce 2011

A. Popis účetní jednotky

Účetní jednotka: Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.

Sídlo: Na Florenci 1420/3, Praha 1, 110 00

IČ: 68378068

DIČ: CZ68378068

Právní forma: veřejná výzkumná instituce (v. v. i.)

Rozvahový den: 31. 12. 2011

Sestavil účetní závěrku: Zmrzlík Jiří

Datum sestavení: 19. 3. 2011

Účel vzniku:

Účelem zřízení Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., je uskutečňování vědeckého výzkumu v oblasti teorie a dějin české literatury.

Předmět činnosti: Předmětem činnosti je vědecký výzkum v oblasti teorie dějin české literatury. V souvislosti se základním zaměřením své činnosti představuje pracoviště současně informační a konzultační středisko v oblasti literárněvědných informací. Ústav přispívá ke zvyšování úrovně poznání a vzdělanosti a využívá výsledků vědeckého výzkumu, získává, zpracovává a rozšiřuje vědecké informace, vydává odborné časopisy a publikace, poskytuje vědecké posudky, stanoviska a doporučení. Ve spolupráci s vysokými školami uskutečňuje postgraduální studium, napomáhá vysokým školám v jejich pedagogické činnosti, vychovává vědecké pracovníky, rozvíjí mezinárodní spolupráci v rámci předmětu činnosti ústavu a realizuje své úkoly v součinnosti s ostatním vědeckými a odbornými institucemi.

B. Zřizovatel a vznik

Zřizovatelem Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., je Akademie věd ČR. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., vznikl ke dni 1. 1. 2007 na základě zákona č. 351/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

C. Účetní informace:

- **Účetní období:** 1. 1. 2011 – 31. 12. 2011

- **Použité účetních metody a zásady účetnictví**

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., v roce 2011 zpracoval účetní závěrku v souladu se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších dodatků a v souladu s vyhláškou č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví v platném znění.

Účetnictví respektuje obecné účetní zásady, především zásadu o oceňování majetku historickými cenami, zásadu účtování ve věcné a časové souvislosti, zásadu opatrnosti a předpoklad o schopnosti účetní jednotky pokračovat ve svých aktivitách. Údaje v této účetní závěrce jsou vyjádřeny v tisících korunách českých (Kč).

- **způsoby zpracování účetních záznamů**

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., využívá pro zpracování finančního účetnictví informačně ekonomický systém iFis společnosti BBM a pro zpracování mzdového účetnictví mzdový systém společnosti Elanor.

- **způsoby a místa úschovy účetních záznamů**

Účetní záznamy jsou zálohovány v elektronické verzi na základě servisní smlouvy uzavřené se Střediskem společných činností AV ČR, v. v. i. Současně Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., uschovává účetní záznamy v tištěné podobě, které archivuje v souladu se zákonem o účetnictví.

• **způsoby oceňování a odpisování, pokud je jejich znalost významná pro posouzení finanční, majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky a odchylkách od účetních metod podle § 7 odst. 5 zákona s uvedením vlivu na majetek a závazky, na finanční situaci a výsledek hospodaření účetní jednotky**

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., odpisuje metodou lineárních rovnoměrných účetních odpisů. Výše odpisu je stanovena vnitřní směrnici. Nakoupený dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek je oceněn pořizovací cenou sníženou o oprávků. Majetek se začíná odpisovat následující měsíc po zavedení do účetnictví.

• **způsob tvorby a výši opravných položek a rezerv za uzavírané účetní období**

V roce 2011 Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., netvořil opravné položky ani rezervy.

D. Významné události, které se staly mezi rozvahovým dnem a okamžikem sestavení účetní závěrky podle § 19 odst. 5 zákona

E. Způsoby oceňování použité pro položky aktiv a závazků

K 31. 12. 2011 nebyl proveden přepočítání aktiv a závazků v cizí měně v kursu k rozvahovému dni vyhlášeném ČNB – 25,06. K 31. 12. 2011 byla evidována pohledávka v celkové výši x EUR. Kursový rozdíl aktivní činil k rozvahovému dni 0,- Kč.

F. Název jiných účetních jednotek, v nichž účetní jednotka sama nebo prostřednictvím třetí osoby (jednající jejím jménem a na její účet) drží podíl, tento podíl může být i v podobě držených akcií, s uvedením výše tohoto podílu, u akcií s uvedením počtu, jmenovité hodnoty a druhu těchto akcií, jakož i výše základního kapitálu, vlastního jmění, fondů a zisku nebo ztráty této jiné účetní jednotky za minulé období

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nedeří žádný podíl v jakékoliv podobě.

G. Přehled splatných závazků:

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nedeří k 31. 12. 2011 žádné splatné závazky ČSSZ na pojistné na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zdravotním pojišťovnám na veřejné zdravotní pojištění, ani nemá žádné evidované daňové nedoplatky u příslušných finančních orgánů.

H. Počet a jmenovitá hodnota akcií nebo podílů, nebo nemají-li jmenovitou hodnotu, informace o jejich ocenění

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., v roce 2011 nedeří žádné akcie či podíly.

I. Cenné papíry a dluhopisy:

• **majetkové cenné papíry**

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nehospodář s žádnými majetkovými cennými papíry.

• **vyměnitelné a prioritní dluhopisy**

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nehospodář s žádnými vyměnitelnými a prioritními dluhopisy.

J. Částky dlužné, které vznikly v daném účetním období a zbytková doba jejich splatnosti k rozvahovému dni přesahuje 5 let

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., neneviduje žádné dlužné částky, které vznikly v daném účetním období a zbytková doba jejich splatnosti k rozvahovému dni přesahuje 5 let. Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., eviduje pohledávky po 180 dnech splatnosti ve výši 0,- tis. Kč. Po splatnosti neneviduje Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., žádné závazky.

K. Celková výše finančních nebo jiných závazků, které nejsou obsaženy v rozvaze (bilanci)

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nemá žádné finanční nebo jiné závazky neobsažené v rozvaze v roce 2011.

L. Výsledek hospodaření v členění podle hlavní a hospodářské činnosti a pro účely daně z příjmů

V roce 2011 Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., provozoval hlavní činnost a účetní výsledek hospodaření z této činnosti v roce 2011 činí ...0,- tis. Kč.

M. Počet pracovníků

• **průměrný evidenční přepočtený počet pracovníků v členění podle kategorií,**

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., v roce 2011 eviduje 73,75 průměrných přepočtených pracovníků.

Rozbor dle kategorií pracovníků:

Kategorie	Vědecký pracovník	Odborný prac. VaV – VŠ	Odborný prac. – VŠ	Odborný prac. – SŠ	THP pracovník	Dělnické profese
Průměrný přepočtený počet pracovníků	30,29	24,27	6,25	3,35	7,84	1,75

• **osobní náklady za účetní období v členění podle výkazu zisku a ztráty u položek – mzdové náklady, ostatní sociální náklady**

Osobní náklady	Částka v Kč
tarifní platy	17 937 559
osobní příspěvek	1 498 355
příplatek za vedení	530 246
odměny	1 459 415
náhrady mezd	2 250 412
OON	1 348 0147
odchodné, soc. fond, překážky v práci	123 783
odměny statutárním org.	147 000
celkem	25 294 917

• **údaje o počtu a postavení zaměstnanců (pokud jsou zároveň členy statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů určených statutem, stanovami nebo zřizovací listinou)**

V Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., byl v roce 2011 na základě zákona č. 341/2005 Sb., o v. v. i., jmenován statutární zástupce, jmenována Dozorčí rada a zvolena Rada Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.

- ředitel je vedoucím vědeckým pracovníkem
- 6 interních členů Rady Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., je voleno z řad vědeckých pracovníků
- 1 interní člen Dozorčí rady byl jmenován zřizovatelem z řad vědeckých pracovníků.

N. Ohodnocení členů statutárních a kontrolních orgánů

V roce 2011 byly stanoveny a vyplaceny odměny ve výši 147 000,- Kč členům statutárních a kontrolních orgánů.

O. Účast členů (statutárních, kontrolních nebo jiných orgánů účetní jednotky určených statutem, stanovami nebo jinou zřizovací listinou) a jejich rodinných příslušníků v osobách, s nimiž účetní jednotka uzavřela za vykazované účetní období obchodní smlouvy nebo jiné smluvní vztahy

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., neuzavřel v roce 2011 žádnou obchodní smlouvu nebo jiné smluvní vztahy s institucemi v souladu s tímto bodem.

P. Výše záloh a úvěrů, poskytnutých členům orgánů uvedeným v písmenu n), s uvedením úrokové sazby, hlavních podmínek a případně proplacených částek

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., neviduje v roce 2011 žádné zálohy a úvěry poskytnuté členům orgánů uvedeným v písmenu n).

Q. Rozsah, ve kterém byl výpočet zisku nebo ztráty ovlivněn způsobem oceňování finančního majetku v průběhu účetního období nebo bezprostředně předcházejícího účetního období (pokud ocenění má vliv na budoucí daňovou povinnost, nutnost uvést o tom podrobnosti)

V roce 2011 nebyl hospodářský výsledek ovlivněn způsobem oceňování finančního majetku.

R. Způsobu zajištění základu daně z příjmů

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nespolupracuje s daňovým poradcem, který by zajišťoval zpracování daňového přiznání pro rok 2011. Při zjištění daňového základu je postupováno v souladu se zákonem č. 586/1992 Sb., zákon o dani z příjmu ve platném znění a dle § 20 tohoto zákona jsou uplatňovány položky snižující základ daně.

S. Rozdíly mezi daňovou povinností připadající na běžné nebo minulé účetní období a již zaplacenou daní v těchto účetních obdobích

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., nemá v roce 2011 daňovou povinnost. Daň z příjmu PO je rovna 0.

T. Významné položky z rozvahy (bilance) nebo výkazu zisku a ztráty, u kterých je uvedení podstatné pro hodnocení finanční a majetkové situace a výsledku hospodaření účetní jednotky, pokud tyto informace nevyplývají přímo ani nepřímo z rozvahy (bilance) a výkazu zisku a ztráty

Rozbor dotace SÚ 691

Zdroj	tis. Kč	počet projektů / VZ
AV ČR – Výzkumný záměr	31 602	1
Převodem z reprodukce majetku	1 086	0
GA AV ČR	227	2
GA ČR	8 187	8

Ostatní resorty	1623	2
Vlastní příjmy mimo 691	1 252	
Celkem	43 977	13

V roce 2011 obdržel ústav ještě investiční dotace v rámci akademických konkurzů ve výši 1 429 tis. Kč (plus 187 tis. Kč doplatil z vlastních zdrojů) a v rámci grantu poskytnutého z prostředků MŠMT ve výši 200 tis. Kč.

U. Přehled o poskytnutých darech a dárcích

V roce 2011 nebyl poskytnut a ani Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., neposkytl žádný peněžní dar.

V. Přehled informací o veřejných sbírkách podle zvláštního předpisu (zákon č.117/2001 Sb. o veřejných sbírkách) – uvedení účelu a výše vybraných částek

V roce 2011 nebyly vybírány žádné veřejné sbírky.

W. Způsob vypořádání výsledku hospodaření z předcházejících účetních období (rozdělení zisku)

Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., vznikl k 1. 1. 2007 na základě zákona č. 351/2005 S., o veřejných výzkumných institucích. Výsledek hospodaření za rok 2009, který činil 1 166 tis. Kč, uložil do FUUP (359 tis. Kč) a do rezervního fondu (808 tis. Kč). Z FUUP bylo vyčerpáno v průběhu roku 2010 na výzkumný záměr 368 tis. a 3 tis. ze soc. fondu na mimořádné odměny. Z rezervního fondu v roce 2010 bylo vyčerpáno 1 340 770 Kč na pokrytí rozpočtu.

V roce 2010 nebyl vytvořen zisk. V roce 2011 uložil ústav 1 731 tis. Kč do F UUP.

X. Další údaje (podle zvláštních právních předpisů a rozhodnutí účetní jednotky), které nejsou v příloze uvedeny, ale mají významnou vypovídající schopnost o ekonomické činnosti účetní jednotky

V roce 2011 jsou všechny podstatné údaje, jenž vypovídají o ekonomické činnosti zachyceny v předchozích bodech.

V Praze dne 16. 3. 2011

Ing. Pavel Janáček, Ph.D.

ředitel

Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.

ZPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDITORA

Provedli jsme audit příložené účetní závěrky Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., která se skládá z rozvahy k 31. 12. 2011, výkazu zisku a ztráty za rok končící 31. 12. 2011 a přílohy této účetní závěrky, která obsahuje popis použitých podstatných účetních metod a další vysvětlující informace. Údaje o Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. jsou uvedeny v příloze této účetní závěrky.

Odpovědnost statutárního orgánu účetní jednotky za účetní závěrku

Statutární orgán Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. je odpovědný za sestavení účetní závěrky, která podává věrný a poctivý obraz v souladu s českými účetními předpisy, a za takový vnitřní kontrolní systém, který považuje za nezbytný pro sestavení účetní závěrky tak, aby neobsahovala významné (materiální) nesprávnosti způsobené podvodem nebo chybou.

Odpovědnost auditora

Naši odpovědností je vyjádřit na základě našeho auditu výrok k této účetní závěrce. Audit jsme provedli v souladu se zákonem o auditorech, mezinárodními auditorskými standardy a souvisejícími aplikačními doložkami Komory auditorů České republiky. V souladu s těmito předpisy jsme povinni dodržovat etické požadavky a naplánovat a provést audit tak, abychom získali přiměřenou jistotu, že účetní závěrka neobsahuje významné (materiální) nesprávnosti.

Audit zahrnuje provedení auditorských postupů k získání důkazních informací o částkách a údajích zveřejněných v účetní závěrce. Výběr postupů závisí na úsudku auditora, zahrnujícím i vyhodnocení rizik významné (materiální) nesprávnosti údajů uvedených v účetní závěrce způsobené podvodem nebo chybou. Při vyhodnocování těchto rizik auditor posoudí vnitřní kontrolní systém relevantní pro sestavení účetní závěrky podávající věrný a poctivý obraz. Cílem tohoto posouzení je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli vyjádřit se k účinnosti vnitřního kontrolního systému účetní jednotky. Audit též zahrnuje posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky.

Jsme přesvědčeni, že důkazní informace, které jsme získali, poskytují dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Název instituce: Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i.
zapsána: v rejstříku veřejných výzkumných institucí, vedeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy

Sídlo: Na Florenci 1420/3, Praha 1, 110 00

Právní forma: veřejná výzkumná instituce

IČ instituce: 683 78 068

DIČ instituce: CZ68378068

Období, za které bylo ověření provedeno: účetní rok 2011

Předmět a účel ověření: roční účetní závěrka za rok 2011 ve smyslu ustanovení zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a v souladu s Mezinárodními předpisy v oblasti řízení kvality, auditu, prověrek, ostatních ověřovacích zakázek a souvisejících služeb

Auditorská licence č. 196

Výrok auditora

Podle našeho názoru účetní závěrka podává věrný a poctivý obraz aktiv a pasiv Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. k 31. 12. 2011 a nákladů a výnosů a výsledku jejího hospodaření za rok končící 31. 12. 2011 v souladu s českými účetními předpisy.

Ing. Pavla Cisařová, CSc.
číslo auditorského oprávnění 1498

V Praze 5.dubna 2012

DILIGENS s.r.o.
Severozápadní III. 367/32,
141 00 Praha 4 – Spořilov
číslo auditorského oprávnění 196

Auditorská licence č. 196

Obr. 17 Budova Ústavu pro českou literaturu AV ČR, v. v. i., Na Florenci 3, Praha 1.

Foto Michael Wögerbauer

Obr. 18 Zasedací místnost ÚČL během *Týdnů věd a techniky*, přednáší Ivona Turinská

Foto Michael Wögerbauer